N:r 11.
Nov. 1921.

Pris 75 öre.

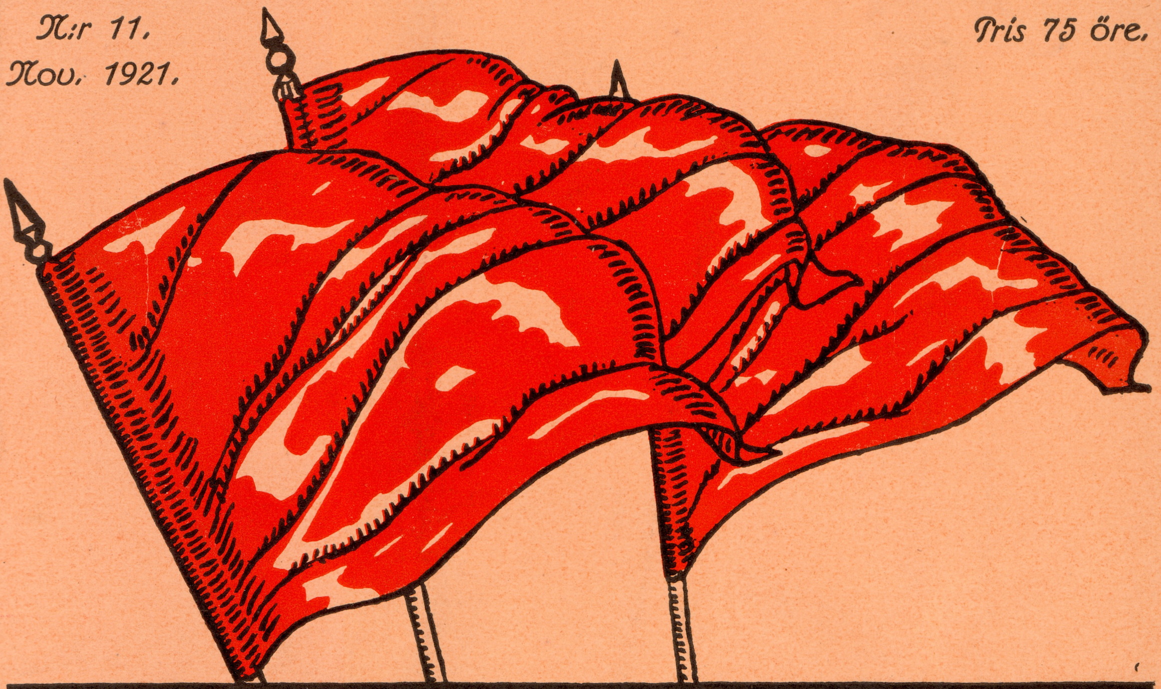

RÖDA FANOR

TIDSKRIFT FÖR DEN FRIA KOMMUNISMEN

INNEHÅLL:

Albert Jensen: **Åter ett legalt banditdåd i Amerika.**

Albert Jensen: **Rysslands marsch mot kapitalism.**

Frits Jonssson: **"Böra ungsocialisterna revidera sin åskådning?"**

Dokument till den ryska bolsjevismens historia.

Ivar Lundberg: **Demokratien.**

Maxime Leroy: **Syndikalismens nya teknik.**

Léo Rouget: **Staten.**

Enrico Malatesta: **Den väsentliga skillnaden mellan anarkism och socialdemokrati.**

Utgiven av:
Sverges Ungsocialistiska parti.
Redaktör: Albert Jensen.

Författarna svara själva
för sina artiklar.

RÖDA FANOR Nov. 1921.
Red. ALBERT JENSEN

Åter ett legalt banditdåd i Amerika.

Stat, lagstiftning, regering, domhavare, polis, fångknekt — så heter en rad av kapitalistiska terrorinrättningar, som slutar med bödeln, den i alla tider av alla lager föraktade bandit, som köpes att utföra de mord, som de lagstiftande och regerande och dömande banditerna icke själva ha mod att utföra.

Bödeln ändrar form under tidernas lopp. Han »civiliseras».

Förr var det legaliserade mordet mera ohöljt rått. Det gjordes till ett folkligt skådespel. En stupstock där delikventen i allas åsyn lade huvudet till den sista vilan, och en bödel — ofta en benådad privatmördare som gjorts till officiell stasmördare — med uppkavlade armar som en slaktare, med en skarpslipad bila färdig till hugg. Och bilan högg och huvudet föll — om icke för första så för andra eller tredje slaget, och den blodstänkte mördaren, bödeln, ibland också kallad rackaren, utfick sin sold för mordet hos samhällets högre skurkar.

Franska revolutionsstaten, som hade så många nackar, som den ansåg borde vara kortare, maskiniserade det ohyggliga bödelshantverket en smula. Man uppfann fallbilan. Man skruvade fast delikventen i en stock, med ett enkelt ryck i ett snöre, frigjordes en upphissad bila som av egen tyngd fullbordade den så kallade rättvisans mordkomplott.

Vår »civiliserade» tid har hunnit ett stycke längre, och det är Amerikas Förenta Stater som är den store föregångaren. Man har uppfunnit den elektriska stolen. Mordakten är icke längre så blodig. Delikventen får behålla huvudet. Man skruvar fast honom i en stol. Han får ett stålband om pannan, andra om ben och armar. Och så släpper man på en elektrisk ström av sådan styrka, att den genast dödar.

Samtidigt har man förvandlat akten från ett offentligt skådespel till ett skamdåd i löndom. Det är endast en liten utvald samling av kulturspetsar, som kallas till avrättningen. En läkare, som skall utfärda dödsattesten, en präst, som skall utdela nådemedlen, fängelsetjänstemän, en elektrotekniker av rang, etc. En liten exklusiv samling av lakejer, tjänande andar för högre banditer. Man exponerar sig icke längre för mängden. Det är som om man likväl skämdes för den råhet man skall öva. Tillbakadragna, väl inneslutna, kontrollera dessa terrorns lakejer dådets fullföljande enligt order. Bödeln blir icke längre blodstänkt, icke besprutad vid bilans fall. Han behöver icke kavla upp armarna. Han kan bevara sitt vita linnes renhet. Han skrynklar icke till sitt eleganta skjortbröst och smutsar icke sin rena manschett. Han sträcker blott fram ett finger, trycker på en liten knapp, släpper på strömmen — och mordet är fullbordat. Samhället kan åter sova tryggt.

— — —

Den 1 november väntade den elektriska stolen i Amerika tvänne nya offer för den kapitalistiska »rättfärdigheten». De heta Sacco och Vanzetti, äro italienare till sin börd, men ha sökt sin utkomst i Amerika, som så många andra. De äro anklagade för att ha mördat, men äro oskyldiga.

Hur kan man veta att de äro oskyldiga? — frågar ni.

Därför finns det fullgoda vittnesmål, en mängd människor, som ha sett de båda anklagade samma dag och samma timma som mordet begicks på platser långt avlägsna från gärningsplatsen.

Varför har man då dömt dem? frågar ni.

Därför att de skola dömas. Därför att så är kapitalismens vilja. Därför att de äro fiender till den bestående »ordningen» och utplundringen. Därför att de uppvigla arbetarna mot sina utsugare. Därför att de undergräva den kapitalistiska statens moraliska auktoritet. Därför att de äro upprorsmän mot de banditer och sociala förbrytare, som monopoliserat makten för att kunna förtrycka folket. Därför att de äro sanningsägare. Kapitalismen behöver deras död. Därför skola de dö.

Nicola Sacco och Bartolomeo Vanzetti äro anarkosyndikalister. De ha lett strejker. De ha organiserat arbetarna. De ha spritt sådana för kapitalismen farliga villomeningar, att arbetarna böra frigöra sig från kapitalismen genom att avskaffa profitsystemet, övertaga produktionen och organisera ett nytt samhälle utan stat och utan förtryck på basis av fri kommunism och ömsesidig hjälp.

Därför skola de dö.

Men för att man skall våga taga deras liv, har man köpt vittnen, fabricerat vittnesmål mot dem. Den amerikanska kapitalismen har en hel här av villiga redskap för sådana ändamål. Dylika vittnesmål äro goda affärer. De betala sig. Och det finns övernog av moraliskt förruttnade varelser, som äro köpbara. Det finns hela institutioner, polisinstitutioner, som äro besoldade av kapitalisterna och som ingripa där den officiella polisen icke visar sig tillräckligt tjänstvillig. Man behöver bara läsa Upton Sinclais bok 100 procent för att få en inblick i dessa förhållanden.

De tillämnade morden ha föregåtts av tvänne processer.

Den första processen fördes i Plymouth, Amerika, mot Vanzetti och räckte fyra dagar. Under denna förhördes aderton vittnen i favör för Vanzetti; den andra processen fördes mot både Sacco och Vanzetti i Deddham och under denna avhördes etthundraåtta vittnen till fördel för de anklagade.

I den första processen dömdes Sacco till femton års tvångsarbete. I den senare fälldes de båda anklagade som skyldiga till dubbelmord.

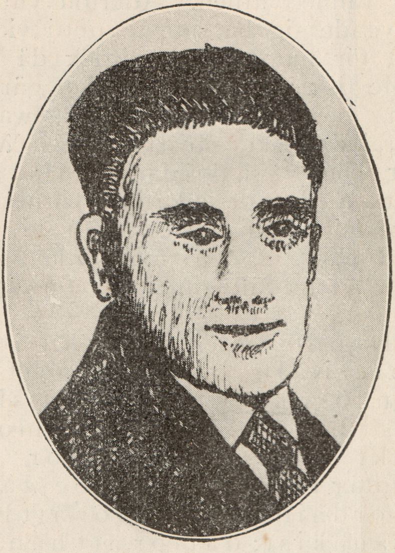

Sacco.

Här en översikt av händelseförloppet.

Klockan 10 på morgonen den 15 april 1920 mördades i South Braintree (Massachusetts) kassören hos Merrill Shoe C:o, Federico Parmenter, jämte en privatdetektiv, Alesandro Berardelli, som åtföljde kassören. De nedskjötos med revolvrar och gärningsmännen lyckades förbli okända. De lyckades undkomma efter att ha satt sig i besittning av en handväska innehållande 18,000 dollar.

Polisen kom. Den undersökte. Alla människor som tillfrågades förklarade: »Det var tydligen unga män, smidiga och slätrakade». Mera kunde polisen icke utfinna. Det är denna förbrytelse, för vilken man nu vill föra Sacco och Vanzetti till den elektriska stolen.

I South Bridgewater försökte andra banditer, eller måhända desamma, att genomföra en liknande kupp den 24 december 1919, fast utan att lyckas. Polisen gjorde undersökningar utan framgång. De enda som fastslogs var, att gärningsmännen voro unga, smidiga, slätrakade.

Handelskammaren utsatte en premie på 25,000 dollar för gärningsmännens gripande. Det är för denna sak Vanzetti dömts till 15 års straffarbete.

Staten Massachusetts är en utpräglad industristat. Arbetarna äro till stor del italienare. I arbetarrörelsens historia i denna stat märkes stora sträjken vid smälthyttorna 1908 i vilka Sacco tog en mycket aktiv del. Vidare sträjken i Lawrence 1912, som föranledde den beryktade processen mot Ettor och Giovanitti, som också hotades av den elektriska stolen. I denna sträjk tog Sacco och Vanzetti aktiv del. Senare kom en sträjk vid skofabrikerna, som organiserades av Sacco. Slutligen kom 1916 en betydande sträjk i Plymouth, som leddes av Vanzetti.

Denna verksamhet ådrog Sacco o. Vanzetti en farlig uppmärksamhet från arbetsköparnas organisationer, en uppmärksamhet, som till och med satt deras liv i fara.

I mars 1920 arresterade polisen i Newyrok tvänne unga italienska typografer: Andrea Salsedo och Roberto Elia. Polisen dolde dem

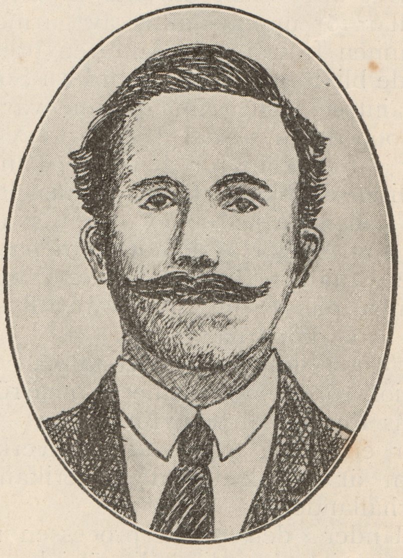

Vanzetti.

under veckor, förebrådde dem deras idéer, slog dem och sökte förmå dem att underteckna anklagelsser mot andra italienare. När Sacco och Vanzetti fingo kännedom härom skyndade de sig till Newyork, organiserade möte efter möte och reste en proteströrelse, som började oroa polisen.

Den 3 maj föll Andrea Salsedo på ett mystiskt sätt ut genom fönstret från justitiebyggnadens fjortonde våning. Proteströrelsen växte. Polisen anklagades öppet för mord, men den påstod att det var självmord.

Den 4 maj annonserades ett stort protestmöte för påföljande dag. Vanzetti skulle tala. Den 5 arresterades både Sacco och Vanzetti av polisen på väg till mötet. De blevo omedelbart underkastade förhör om sin revolutionära verksamhet och sina politiska åsikter. Några dagar senare anklagades de för delaktighet i mordet i South Braintree och mordförsök i South Bridgewater. Anklagelsen mot Sacco för den senare missgärningen måste polisen taga tillbaka, då arbetsköparens arbetsböcker visade, att Sacco arbetat den dag då överfallet skedde.

Det var utfäst ett pris av 25,000 dollar för upptäckandet av gärningsmannen från 1919. Ännu en premie hade blivit utlovad för mordet i South Braintree, och denna premie var på 50,000 dollar. Med dessa 75,000 dollar var det lätt för den amerikanska polisen att skaffa falska vittnen, denna polis som i Mooneyaffären skaffat de som falska avslöjade vittnena Esthel Smith, Oxman och Mc. Donald, denna polis, som alltid var till salu åt arbetsköparna.

75,000 dollar. En avstannad agitationsrörelse. Tvänne arbetarrörelsens förkämpar som försvunno — se där en kedja av orsak och verkan, som är typisk för de amerikanska förhållandena.

Under den första processen mot Vanzetti fann polisen likväl icke mer än tvänne vittnen. Aderton vittnen betygade sig ha sett Vanzetti vid tiden för mordet. Han gick då och sålde fisk i Plymouth medan gärningen begicks i South Bridgewater, Karaktäristiskt är domarens Webster Thayer, uppträdande. Han förklarade att de adertons vittnesmål voro misstänkliga, därför att de voro landsmän till den anklagade. Och efter att ha fällt sitt utslag förkunnade han:

»Denne man, fastän icke materiellt havande utfört den förbrytelse, som tillskrives honom, är likväl moraliskt brottslig: därför att han är fiende av den bestående ordningen; därför att han är anakist; därför att han under sitt uppehåll i Förenta Staterna agiterat för störtandet av de nuvarande institutionerna, vilket i och för sig är en förbrytelse. Han är således brottslig genom sina idéer, och det är möjligt att han kunnat begå förbrytelsen bara för att vanära det nuvarande samhället och giva ett sken av sanningsenlighet åt en tes, som betraktar stölden som en naturlig följd av den privata egendomen».

Med denna motivering dömdes han Vanzetti till femton års straffarbete.

Kan man väl förundra sig över, att en sådan salomonisk domarevishet belönades av det kapitalistiska samhället med att även anförtros att förkunna domen i det andra målet mot Sacco och Vanzetti? Kan den kapitalistiska rättvisan önska sig bättre domare? Män som äro redo att beröva andra män livet med den motiveringen, att det skulle kunna vara möjligt, att de kunde begå en förbrytelse.

Allt ådagalägger, att det här gäller åsiktsförföljelse i vars tjänst staten ställer det legala mordet i den elektriska stolen.

Ett vittne, som befann sig på väg till en teknisk högskola för att föreläsa, när dådet utfördes i Braintree, kom så nära gärningsmännen, att han endast befann sig några steg från dem. Han vittnade positivt, att Sacco och Vanzetti icke var bland gärningsmännen.

En italiensk konsulattjänsteman har avlagt ed på, att Sacco befann sig i Boston vid tiden för gärningen, för att få pass för sin familj till Italien. En massa vittnen intyga, att Vanzetti befann sig långt från gärningsplatsen. Däremot beslogs polisens vittnen med ideliga motsägelser och till och med med rena lögner och måste underkännas som vittnen.

Det är icke bara kapitalismen som är fienden, det är också staten. Man kan upplösa eller avskaffa kapitalismen, men bibehålla staten. Och så länge man bibehåller staten, så länge bibehåller man också orättvisan och förtrycket, så länge kommer man oundvikligen att bevittna dylika lagliga banditgärningar som justitiemorden av Sacco och Vanzetti. Amerika är icke ensam om dem. En »proletärstat» kan också vara en moralisk pesthärd för legala förbrytelser.

Här är det emellertid utan tvivel en banditgärning, som organiserats och genomförts av den amerikanska kapitalismen, som är känd för sin brutala hänsynslöshet. När skall mänskligheten tillräckligt kraftigt reagera mot dessa skurkaktiga dåd?

Rysslands marsch mot kapitalism.

Av Albert Jensen.

* * *

“All makt till sovjet“ var ett av de slagord med hjälp av vilka bolsjevikerna lyckades kravla sig fram till makten. Det är ett allmänt känt faktum, att denna lösen fullkomligt gäckats under utvecklandet av bolsjevikernas praxis. Nu mera ligger så gott som ingen makt hos sovjet, när man tar sovjet i den ursprungliga betydelsen: arbetar-, bonde- och soldatråd. All makt ligger nu koncentrerad hos det kommunistiska partiet, d. v. s. den härskande kasten.

Detta är en naturlig utveckling av *diktaturen* i den utformning bolsjevikerna givit den både teoretiskt och praktiskt; och denna utveckling är vidare en nödvändig konsekvens av den *statssocialistiska* grunduppfattning, som besjälar bolsjevismen.

Det är icke de arbetandes massa som skola forma utvecklingen genom självverksamhet; det är partiet, som satt sig i besittning av statsmakten, som skall *diktera* utvecklingen, som genom sina maktmedel skall forma den sociala revolutionens väg framåt.

Men genom en sådan teoris omvandling till praxis måste, som de ryska syndikalisterna betona, de arbetande massorna bli *objekt för ett härskande politiskt parti.*

Revolutionen började dock därigenom, att de arbetande massorna just frigjorde sig från en sådan ställning. De voro före revolutionen *objekt för den potitiskt härskande tsarismen.* Revolutionen bestod just i, att de arbetande massorna nekade att vara *objekt* för politiskt herravälde. De arbetande massorna steg ut ur sin historiska infattning och blevo själva *samhälleliga subjekt.* De blevo själva den faktor som rev ned det gamla och började bygga upp det nya. Om massorna varit tillräckligt målmedvetna och utvecklade, om de fortsatt att själva förbli de samhällsomdanade krafterna, så hade revolutionen utvecklats till sitt logiska slut. Nu fanns emellertid icke denna målmedvetenhet hos massorna, vilka snart nog föllo offer för nya politikers demagogi. Bolsjevikernas hela verksamhet var inriktad på att komma i besittning av statsmakten och att åter göra massorna till objekt för ett politisk herravälde. Och det lyckades dem. Det politiska enväldet har omvandlats till det politiska fåväldet. Det är ett framsteg, men det kan vara tvivel underkastat huruvida denna förändring är värd att offra blod för.

Bolsjevikerna hade otvivelaktigt vilja till socialism. Men deras diagnos av läkedomsprocessen var felaktig. De trodde sig genom det politiska maktinnehavet kunna omforma samhället ekonomiskt till socialism. Allt skulle då koncentreras hos staten. Staten skulle bli den store monopolisten. Staten skulle ega alla produktionsmedel. Staten skulle förvalta hela produktionens avkastning. Staten skulle sörja för alla samhällsmedlemmarnas underhåll. Genom staten skulle allt varubyte försiggå. Det enskilda initiativet fick ingen plats i denna ordning. Varubyte utanför staten blev en förbrytelse, som straffades. Den fria handeln avskaffades således. Men icke blott det individuella initiativet avskrevs, även de initiativ, som kunde kommit från de arbetande massornas sammanslutningar, och från de organ dessa massor direkt skapandade, undertrycktes genom den nya statscentralisationen. Maktens överförande från sovjeten till partiinstitutionerna och statsinrättningarna (som behärskades av partiet) var en nödvändig konsekvens av detta statscentralistiska vanvett. Och det var början till revolutionens strypande.

Utvecklingen inom industrien är betecknande. Vid revolutionen satte industriarbetarna sig i besittning av fabrikerna. I spetsen för varje företag satte de som förvaltande organ en fabrikskommitté. Efter en tid började diktaturen avskaffa dessa kommittéer eller fråntaga dem förvaltningen. I spetsen för fabrikerna sattes först den "kollegiala" förvaltningen, sedan den "individuella" ledningen, oftast en tekniker, som utrustades med diktatorisk myndighet över företaget. Produktionen sjönk och tvångsarbetet infördes genom "Arbetets militarisering", Men industrien fortsatte att åka ned i en avgrund. Industriens avkastningsförmåga blev allt mindre och sovjetmakten gick att utbjuda landets naturrikedomar till *kapitalistisk exploitering* åt utländska penningsyndikat. Vi ha 150 milioner desjatiner skog, sade Lomow, som blott väntar på skogsarbetarens yxa. Sovjetmakten förmådde icke organisera denna avvärkning, men den utländska *kapitalismen* skulle kunna göra det: Denna tro på kapitalismens förmåga gent emot den "socialistiska statens" oförmåga var framträdande hos alla sovjetspetsarna. Exempelvis Lenin sa: "Låt os säga en naftakoncession. *Den ger oss i ett slag milioner pud fotogen, mer än vi själva kunna producera.*" Den kommunistiska statsregimen förmådde intet, men kapitalismen skulle "med ett slag" åstadkomma vad icke "kommunismen" kunde. Klarare kan en bankruttförklaring näppeligen göras. Härmed har man definitift slagit in på kapitalismens återinförande i Ryssland. Sådana koncessioner innebar ju också, att det kapitalistiska lönearbetet åter skulle upprättas under den vanliga formen och till och med under den "socialistiska statens garanti". Och kapitalistisk drift betyder åter drift för profit.

> "Vad är koncessioner från synpunkten av ekonomiska förhållanden? frågar Lenin, och svarar: "Det är statskapitalism ... Den socialistiska statsmakten överlämnar till kapitalisten staten tillhöriga produktionsmedel såsom fabriker, maskiner, gruvor, kapitalisten arbetar som kontraherande part, som arrendator med de socialistiska produktionsmedlen och erhåller på sitt kapital profit" ...

Lenin betecknar det visserligen som statskapitalism, därför att staten har en viss kontroll. Men sådan "socialism" existerar det i alla kapitalistiska länder. Överallt har staten hand om produktiva företag, genom vilka den plundrar folket i det dessa företag genom staten erhålla en monopolistisk karaktär och av staten brukas som inkomstkälla. Någon särskilt företräde framför privatkapitalismen har denna "socialism" icke.

Detta utbjudande till utländska kapitalister förkunnades vara nödvändigt, därför att Ryssland icke av inre kraft kunde återupprätta den i förfall stadda industrien. De utländska koncessionärerna skulle tillföra landet kapital, maskiner och teknisk ledarkraft.

Emellertid synes icke denna koncessionspolitik ha lyckats. Den utländska kapitalismen har icke visat förtroende för bolsjevikregeringen, och de koncessioner som utlämnats synes vara obetydliga. Detta var tydligen anledningen till att man tog ännu ett steg till kapitalismens återinförande, i det man beslöt sig för att utlämna fabriker och andra industriella företag även till ryska kapitalister.

Detta måste betraktas som ett ytterligare erkännande av statens och de politiskt härskandes oförmåga att organisera landets produktionsväsen.

I mars innevarande år togs ytterligare ett steg mot kapitalismens återupprättande, i det man utbytte statens "rekvisitioner" hos bönderna med en naturaskatt och samtidigt återinförde den fria handeln. Förut lämnade staten bonden i besittning av så stor del av jordbrukets avkastning, som var tillräckligt för bondefamiljens uppehälle och jordbruksdriftens fortsättande. All överskjutande avkastning exproprierade staten, som på detta sätt plundrade bondebefolkningen kanske mer än det tsaristiska systemet hade gjort. Visserligen hade staten samtidigt förpliktat sig att sörja för bondens försyning med industriprodukter, men denna förpliktelse kunde den icke hålla, därför att den industriella produktionen endast avkastade en obetydligt bråkdel mot vad den avkastade under den kapitalistiska regimen. Med införandet av naturabeskattningen skall bonden endast lämna en viss del av jordbrukets avkastning, medan han får lov att behålla allt det överskjutande *och i den öppna marknaden försälja allt han ikke behöver för egen del. Därmed är åter ett kapitalistiskt element upprättat i den “socialistiska staten“: den fria handeln.*

Vad drev bolsjevikdiktaturen till detta steg? Uppenbarligen det förhållande, att det gamla systemet med “rekvisitioner“ betog bonden all arbetslust och förringade den odlade arealen i en oroväckande grad. Bonden kunde icke finna det rättfärdigare, att den “socialistiska staten“ plundrade honom på resultatet av hans arbete än när den tsariska staten plundrade honom. Varje stimulans till idoghet försvann för bonden. Han odlade så mycket han behövde för eget behov och brydde sig så ingenting om resten. Vad nyttade det att odla mer, när ändå staten bestal honom och icke lämnade annan ersättning än värdelösa papperspängar?

Enligt en officiell redogörelse, som fördrogs vid en i juni 1921 i Moskwa avhållen livsmedelskonferens framgick det, att spannmålsproduktionen i Ryssland och Ukraina, som före krigsutbrottet normalt uppgick till 4,3 miliarder pud nu sjunkit till nära hälften eller 2,2 miliarder pud. Produktionen hade således förminskats med 48 procent. Av denna minskning kom större delen eller 1,2 miliarder pud på inskränkning av besåningsarealen medan 900 milioner pud tillskrevs nedgång i avkastningen pr ytenhet.

Dithän hade alltså den bolsjevikiska diktaturen fört landet. Ett system som framkallar en inskränkning i besåningsarealen i sådan utsträckning är uppenbarligen ett bankruttsystem. Inga undanflykter i världen kan trolla bort ansvaret för ett sådant resultat.

Det är dock anmärkningsvärt, att bolsjevikdiktaturen icke kan finna en utväg i socialistisk anda för att förändra detta förhållande. I rädsla för att den opposition deras regim framkallat hos bondeklassen en dag skall sopa de politiskt härskande bort från makten äro de beredda till vad som hälst och tillgripa den förtvivlade åtgärden, att återinföra kapitalistiskt handelsbyte. “Det nya skattesystemet betyder tillåtelse till fri handel och kapitalism“, säger Lenin, och tillägger: “Emedan sovjetmakten ännu är för svag måste den betala en tribut till det kapitalistiska systemet.“

Staten ger med denna åtgärd avkall på sitt handelsmonopol, på sitt statsförmynderi, på sitt försök att ersätta den privatkapitalistiska pänninghushållningen med ett statligt fördelningssystem. Nu måste den gå tillbaka till kapitalistiska föranstaltningar.

Denna marsch tillbaka till kapitalismen som nu på allvar påbörjats, kommer att dra andra betänkliga konsekvenser efter sig. Bolsjevikerna ha berömt sig av att ha förstört det kapitalistiska pänningväsendet, att ha gjort pengarna nästan värdelösa. De ha framhållit detta som en socialistisk vinst. Men införandet av koncessioner, utarrenderandet av fabriker och framförallt införandet av den fria handeln måste med nödvändighet medföra det gamla penningsystemets återupprättande. Ett Moskwatelegram till *Rote Fahne* (4 okt. 1921) berättar:

> Enligt Prawda (Petrograd) höll folkkommissarien för finansväsendet, Krestinski, ett föredrag i en funktionärförsamling över sovjetregeringens nya finanspolitik. I samband med förändringen av hela den ekonomiska politiken måste det också i finanspolitiken inträda en fullkomlig förändring. Tidigare kunde man betrakta penningens avvärdering med likgiltighet, då arbetarna och den röda armén blevo försörjda från de statliga fonderna. Numera är det icke blott stadsbefolkningen, men även en stor del av arbetarna, som icke bli försörjda av staten, utan måste avlönas med pengar. Ur nödvändigheten av stabilisering av statshushållningen framgår nödvändigheten av skatter, vars avkastning kan brukas till fördel för den nationaliserade industrien. Järnvägarna som avkastade 610 millioner i juni och 4,320 i juli skola i september avkasta 18 milliarder. I samma proportioner kommer också inkomsterna av post och telegraf att höjas“.

Här bebudas således penningsystemets återupprättande, införandet av skatter och de statliga företagens förvandling till vanliga affärsföretag, vilket måste medföra lönesystemets återinförande i sin gamla form, “statskommunismens“ avskrivning som allförsörjare, alltsamman åtgärder i kapitalistisk riktning som i sin ordning kommer att dra nya kapitalistiska reformer efter sig.

> “Frihet till varuutbyte“ säger Lenin, “är frihet till handel, och handelsfrihet är att gå tillbaka till kapitalismen... Vi veta alla, även om vi blott någorlunda äro förtrogna med kommunismens abc, att detta varuutbyte och denna frihet till handel oundvikligen leder tillbaka till delning av varuproducenterna i kapitalägare och innehavare av arbetskraft, d. v. s. att den skulle leda tillbaka till återinförande av kapitalistiskt lönslaveri, som icke fallit ned från himmelen, men som utvecklat sig i alla länder...“

Ja, den ryska “kommunismen“ arbetar nu med full kraft på “kommunismens likvidation“. Från nationalisering eller förstatligandet av alla företag går man nu till denationalisering, till upplösning av statssocialismen, till införandet av kapitalismen. Man inför koncessioner där den nye företagaren “driver affären kapitalistiskt för profitens skull“, som Lenin själv uttrycker det. På handelsområdet söker man intressera “kapitalister, som äro villiga att arbeta för kommissionsprocent vid försäljning och köp av småindustriens alster“ och man letar med ljus och lykta efter kapitalister, som vilja arrendera statens företag. Isynnerhet betecknas den kapitalistiska småindustriens uppmuntrande som en nödvändighet och man har nu också upprättat en statsbank för utlämnandet av förlagskapital åt den nya kapitalistiska industrien. Dessa åtgärder komma att enligt Lenin leda till *statskapitalism,* men denna betecknas som “ett jättesteg framåt för Ryssland i jämförelse med det som nu finns, emedan den är ojämförligt mycket högre än det nuvarande ryska ekonomiska tillståndet“.

Lenin säger själv, att om man förbjöd allt icke statligt varuutbyte, skulle detta “föra till krasch för det parti som förde en sådan politik“. Och han säger vidare med avseende på praktiserandet av den nya ekonomiska politiken: “Vi måste härvid anpassa våra stats-ekonomiska planer efter böndernas ekonomiska liv, som vi ej förmått omändra på tre år“. Klarare kan man svårligen tillstå de politiska faktorernas, det politiska maktinnehavets maktlöshet inför det ekonomiska livet det vill med andra ord säga den bolsjevikiska revolutionsdoktrinens felaktighet, den politiska maktens oduglighet till skapandet av socialism.

Och likväl haka bolsjevikerna sig fast vid hoppet om att medelst det politiska maktinnehavet kunna omforma samhället. Vi retirera visserligen på det ekonomiska området, säga de, “men vi göra absolut inga politiska eftergifter“. Som om icke just dessa ekonomtska eftergifter med oundgänglig nödvändighet kommer att medföra politiska eftergifter!

De politiskt maktägande se faran, men tro sig kunna tygla den, övervinna den så länge de behålla den politiska makten. Men var det icke så, att man just började med den politiska maktens allmakt? Var det icke så att dennas besittande utmålades som nyckeln till det socialistiska skapandet? Och är det icke denna politiska maktbesittning, som visat sig komplett maktlös inför de ekonomiska samhällsproblemen? Är det icke denna politiska makt som retirerat inför livets ekonomiska samfundskrafter? Likväl tror man att den politiska makten skall utföra miraklet och skapa socialism i ekonomiskt avseende!

Bolsjevikerna besitta all politisk makt, som överhuvudtaget står att uppbringa i riket. Mera kunna de icke uppnå. Och när de efter ett komplett sammanstörtande av kapitalismen likväl själva nödgas kasta sig in med all kraft på kapitalismens återupprättande för att rädda den politiska makten åt sig, så är det uppenbart, att efterhand som de kapitalistiska elementena åter växa fram, bli dessa för var dag en allt starkare samhällsmakt som blir allt farligare och farligare. Utvecklingen kommer slutligen att leda dit hän, att bolsjevikerna komma att regera på kapitalismens nåd. Så länge bolsjevismen gör allt för att tillfredsställa de allt starkare kapitalistiska kraven, så länge låter man dem sitta på regeringstaburetterna, men den dag de reser hinder för en utvecklad kapitalism, den dagen är däras saga all.

Faktum är emellertid, att Ryssland för fulla segel styr tillbaka till kapitalism och att bolsjevikerna tjänstgör som navigatörer. Bolsjevismens diktatur slutar där den måste sluta. Efter att först ha framkallat en politisk reaktion är den nu i färd med att befrämja en ekonomisk reaktion. Det är diktaturens korta och bedrövliga saga.

*

Sedan ovanstående skrivits har Lenin hållit ett nytt tal, denna gång på en kongress, som avhållits av den bolsjevikiska statens politiska agenter eller agitatorer. Detta tal är ett öppet erkännande av bolsjevismens ekonomiska misslyckande. Lenin sade:

> “Vår nya ekonomiska politik utgår egentligen från, att vi lidit ett grundligt nederlag och börja strategiskt retirera... Tvångsuttagningarna av spannmål på landsbygden och försöken att omedelbart skrida till skapandet av kommunistiska samhällen i städerna — *denna politik hämmade framdrivandet av de produktiva krafterna och visade sig vara huvudorsaken till den svåra ekonomiska kris, som överraskade oss våren 1921.* Vi medge vårt nederlag och retirera. Och vår reträtt sker på många områden till och med i ganska stor oordning...“

Lenin konstaterar vidare, att den nya ekonomiska politiken “*innebär direkt ett nytt återinförande av kapitalismen*“.

Men Lenin blir alltjämt Lenin, eldtillbedjaren av tvånget och därmed av underkuvelsen, våldsregerandet, tyranniet. “Men positiva resultat vinna vi endast, om vi skärpa den järnhårda disciplinen i ännu högre grad än som i tiden skedde med den röda armén“, säger han till slut. Likväl är det detta tvångsystem som framskapat den byråkrati, som Lenin vid flera tillfällen stämplat som en livsfara för revolutionen. Inget tvångsvälde kan upprättas, utan att det framskapar en regerande klass, vars strävande blir att alltid vara regerande. Tvångsväldet framskapar således med nödvändighet ett härskande element som är emot friheten och därför också innerst emot revolutionens ursprungliga mål. Men därmed framskapar det också nya revolutionära element, som skola upptaga kampen mot det nya förtrycket. Bolsjevismens ekonomiska politik har gjort bankrutt. Även politiskt skall det bli sin egen dödgrävare.

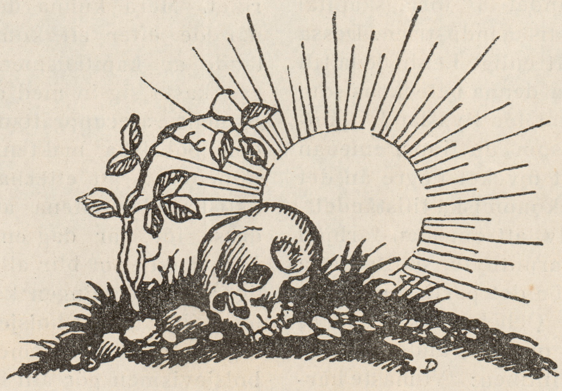

”Böra ungsocialisterna revidera sin åskådning?”

Några erinringar rörande maktproblemet. Av Fritz Jonsson.

* * *

Redan i mänsklighetens barndom organiserade man sig för att vinna frihet och rätt. Individerna sammanslöto sig i klaner, stammar och bykommuner, dels för att skapa inre skydd mot yttre fiender och dels för att åstadkomma en organisation i levnadsförhållandena. Våra första sammanslutningar avsågo sålunda att säkerställa frihet, trygghet och välmåga. Och ännu i dag är organisationen — och har så varit under alla mänsklighetens tidsåldrar — massans förnämsta försvar gent emot härskande yttre omständigheter, samtidigt som den tjänar till försvar mot de inåt härskande minoriteterna.

När därför Per Albin Hansson vid den offentliga disputation i Stockholm, som i samband med ovanstående rubrik redan blivit berörd i denna tidskrift, förklarade att red. Jensens inledning utgjorde »en maktpredikan från början till slut», så gav han ofrivilligt uttryck åt en verklig sanning. Jensens föredrag som gick ut på att bevisa och övertyga de närvarande om nödvändigheten och betydelsefullheten av att arbetarna genom målmedvetet organisations- och fostringsarbete skapade sig makt och förmåga att på egen hand förverkliga socialismen, och icke som nu till ingen nytta överlämnade denna sak åt andra, åt representanter och förmyndare, under det han samtidigt framhöll nödvändigheten av, att den centraliserade minoritära våldsmakten över det stora flertalet förstördes i stället för eftersträvades för eget bruk och egna syften, var naturligtvis en maktpredikan och därtill en sådan, som troligen föll den centralisationsivrande hr Per Albin Hansson mindre i smaken, än den stack honom i ögonen.

Då vi ungsocialister kämpa för friheten, det största av alla politiska värden, under fältropet »maktens förstöring» i stället för maktens »erövring» för eget bruk, så innebär detta, vilket också Jensen särskilt i sista n:ret av R. F., förträffligt påvisat, »att krossa makten i form av herravälde över andra», d. v. s. regeringsmakten, den organiserade statliga regeringsmakten. Men vi vilja icke, det bör så markant som möjligt fastställas, förstöra makten i sig själv, vilket väl näppeligen skulle kunna innebära någonting annat än en strävan att göra hela mänskligheten maktlös. Och skulle det verkligen vara någon ibland oss som icke fattat saken så, vilket kanske är möjligt, så är detta ej annat än antingen oförmåga eller den mest tänkbarast vettlösa allmängiltiga tillämpning av det fundamentalaste i vår revolutionära livsåskådning. I få ord innebär vår ställning till makten som allmänföreteelse: vi äro fiender till varje maktutövning, såväl fysisk som andlig, över människorna, men vi äro anhängare av människornas enskilda och samfällda suveränitet.

Hittills har i stort sett suveräniteten vansinnigt nog legat i händerna på härskare och regeringar. Deras makt har bestått i att övermanna och som oftast döda sina motståndare samt att genom frihets- och egendomsstraff, som termen lyder, tilltvinga sig massorna lydnad. I vår modärna kultur började dessa maktförhållanden inympas under det 5:e århundradet. Det var denna tid som regentämnena i form av trollmän och regnmakare framträdde och lärde sina medmänniskor att överfalla en grannby, utan att dess invånare först varskoddes därom, samt att det kunde gå an att döda på de gångstiger som kvinnorna brukade, när de gingo efter vatten, vilket, enligt Krapotkin, tidigare icke förekommit hos oss. I Rom, Grekland och i de orientaliska despotierna hade detta varit känt och brukligt långt förut och lett till de stora rikenas sammanstörtande och undergång.

Det förhåller sig nämligen med denna maktkonstellation så, att den icke någon längre tid kan vidmakthållas annat än medelst rättslöst dödande och perioder av s. k. skräckvälden. Folket måste ju bringas till medvetande om härskarnas och regeringarnas — vilka dessa nu än äro — överlägsenhet över fienderna och folkets därav betingade lydnad och undergivenhet. På detta sätt ha i stort sett alla furstar, alla Kristi ställföreträdare på jorden och alla republikanska regeringar och presidenter uppehållit sina välden, tills de erövrats av en övermakt eller störtat samman på grund av degeneration och upplösning. Att det varit en demokratisk republik och att folkpartierna stått bakom regeringen, har ingenting betytt. Under Robespierres och hans anhängares fruktansvärda blodsvälde mördades efter varandra girondisterna, hébertisterna och dantonisterna. Till och med för barndomsvännen Camille Desmoulin undertecknade Robespierre med darrande hand dödsdomen. När så konventet slutligen drog dödslotten även åt Robespierre och dennes vänner, så var det mänskligt att döma inte mer än rätt, då Tallien till Robespierre dundrade: »Dantons blod kräver dig!» Men mördandet fortfor även på Robespierres fall. Därefter kom turen till resterna av bergpartiet och babeufisterna. Och det är bevisligen på samma sätt och med samma medel som de socialistiska regeringarna skola upprätthålla sina välden. Villkoret för att komma bort från denna gamla blodsdans är att avskaffa de centrala våldsinrättningarna, tyrannerna och regeringarna, och därmed makten över människorna samt proklamera hela mänsklighetens suveränitet.

Så kommer frågan, huru skola vi nå dit? Jag tror, ehuru icke riktigt säker, att det var i tidningen F. D. P. som en välvillig själ häromdagen framhöll, att »maktproblemet» är de socialistiska rörelsernas mest invecklade och svårlösta spörsmål. Detta är i vart fall åtminstone delvis alldeles riktigt. Så länge den stora massan av arbetare hålles fången i regeringssocialisternas garn är en rationell och acceptabel lösning av denna fråga knappast tänkbar. Annars är problemet i sig självt ej så särskilt in-

"De magra åren." Detalj av en freskomålning av Fr. Overback.

vecklat, dess många komplikationer, härleda sig från den centrala maktbyråkratins formler och inrättningar.

Emellertid är grundvalen för all makt samverkan och organisation. Detta kan bevisas med exempel från mänsklighetens alla utvecklingsfaser. Våra urfäder kunde härigenom åstadkomma en första maktutveckling. Sedan har samverkan städse utgjort massans vapen gent emot tyrannerna. Och tyrannernas makt och allvälde har också ytterst vilat på organisation, på ett starkt regeringssystem, en väldisciplinerad militarism, ett omfattande spioneriväsen och även har den stora massans enhetliga undergivenhet blivit ett organisationsmässigt underlag för de mer eller mindre autokratiska suveränernas och regeringarnas maktställningar. Så snart en stat kommit i upplösningstillstånd och desorganiserats, har den gått under, oavsett om den sedan varit stor eller liten. Bakom varje mänskligt framsteg, det må sedan gälla samhällslivet, politik eller ekonomi, det andliga livet, konst eller vetenskap, finnes det alltid ett visst mått av organisation. I kampen mellan kapital och arbete, mellan bourgeoisi och proletariat balanseras segrarna och nederlagen av de kämpande parternas organisatoriska resurser i olika avseenden. Detta gäller även revolutionerna. Både en dåligt och en väl organiserad arbetarrevolt kan misslyckas och tvärtom. Utgången är beroende av motståndets organisatoriska underlag. I Ryssland voro arbetarna och bönderna utan gensägelse dåligt organiserade vid utbrottet av 1917 års revolution, men de segrade på grund av att tsarismen var stadd i upplösning. Organisationen är sålunda grundvalen för all verklig makt och medlet för mänsklighetens utveckling framåt.

Om det nu är så, att det huvudsakligast är de, vilka ha intresse av socialismens förverkligande, nämligen arbetarna, som skola förverkliga den, om den överhuvudtaget skall komma att förverkligas, och att de, vilka ha intresse av att den nuvarande samhällsordningen kommer att bestå, skola söka bevara densamma och motverka socialismens införande, samt vidare att villkoret för att socialismen överhuvudtaget skall kunna införas är, att intressenterna, arbetarna, skaffa sig makt och förmåga därtill, då följer, så vitt jag kan förstå, med logisk nödvändighet, att arbetarnas kamp för socialismen i sig måste inrymma en strävan efter makt. Har man här enat sig om att säga A, så får man också bekväma sig med att säga B. Alla socialister sträva efter makt, så vida de mena allvar med sina socialistiska avsikter. Ett förnekande av detta faktum och ett fullständigt urskiljningslöst negerande av makten är naturligtvis blanka vanvettet. Men alla socialister sträva inte efter makt för det själviska bruk, som ligger i att upprätta en ny regering, en ny våldsmakt över människorna, nya previlegier och en ny förtryckt massa. Detta är endast de auktoritära socialisternas och framförallt socialdemokraternas program. Och här är den stora skiljovägen. De antiauktoritära socialisterna, de fria eller anarkistiska kommunisterna och därmed ungsocialisterna sträva efter att decentralisera makten efter federalistiska principer och störta centralmakten. Vår och våra meningsfränders maktsträvan innebär att i och genom massan skapa en makt, som möjliggör dennas obehindrade självhävdelse och förmåga att grundligt visa hem varje försök att på nytt resa en makt över massan och på nytt förslava densamma. Häri se vi den frihet, tiden har rätt att kräva, förverkligad och människornas politiska lycka utgöra en värdig motsvarighet till de andens segrar, varpå vår tidsålder är så rik. Framför oss ligger då en stor och ljus framtid.

Medlet känner vi — det är organisation.

Härutöver återstår endast en slags invändning att bemöta. Man skall undra om inte härigenom i stället för minoritetsväldet skall uppstå ett lika fördärvbringande massvälde. Först må då sägas, att massväldet, om än i sig självt aldrig så vidrigt och reaktionärt, under alla förhållanden av naturen är rättfärdigare än minoritetsväldet. Men för det andra, så är det just detta som inte skapas. Massväldet i vedertagen mening är regeringsdemokratiernas lyte, det kan icke existera utan en central myndighet och är sålunda otänkbart i ett samhälle, varest makten är decentraliserad och regeringen avskaffad. Helt naturligt skola de idéer och meningar, som delas av det stora flertalet, bliva förhärskande, men vad ligger det möjligen för orätt i detta? Det stora flertalet har sin mening, minoriteten sin. Och alla och envar får föra sin uppfattning till torgs i mån av sin på samverkan vilande makt och förmåga. Det står dem fritt.

Människorna äro fria.

Borgarrevolutionen 1789 och proletärrevolutionen.

* * *

“Den verkliga orsak, som tillät bourgeoisien att ta makten, var, att den redan förut behärskade de tvenne privilegierade stånden. Jag påstår, att när bourgeoisien tog den politiska makten, så var detta en mycket enkel sak för den, och de som påstå, att statens deficit 1789 var den väsentliga, den avgörande orsaken till revolutionen, glömmer helt enkelt att bourgeoisien ända sedan elfte århundradet påbörjat sin långsamma revolutionära utvecklingsprocess. Det var i kommunerna, som bourgeoisien förstod, att den var duglig till att administrera och leda; det var där den förskaffade sig denna politiska duglighet. *Vi, vi vilja att proletariatet skall i syndikaten förskaffa sig den politiska och ekonomiska duglighet, som i morgon skall tillåta det, att icke allenast i ord fördöma den borgerliga regimen, men att genomföra revolutionära handlingar på det ekonomiska området, det enda som har någon betydelse.*

Jag påstår, att den franska bourgeoisien redan hade ekonomiskt detroniserat de tvenne privilegierade stånden. Det fanns en financiell aristokrati i Paris: en bourgeoisie som idkade en intensiv handel i Marseille, i Bourdeaux och i Nantes, och tillåt mig påminna eder om, att kungamakten icke förmådde hålla stånd inför en sådan makt. Sanningen är, att bourgeoisien höllo myndigheterna ekonomiskt fängslade och det var tillräckligt för den att ge en näsknäpp för att bryta monarkien.“

(Ur ett tal av Digat på de franska syndikalisternas senaste kongress.)

Dokument till den ryska bolsjevismens historia.

Ett manuskript av större omfattning har kommit redaktionen tillhanda, och ur detta manuskript återgiva vi nedanstående utdrag. Vi känna författarens namn, men kunna icke offentliggöra det, då vederbörande person därmed skulle utsättas för brutal förföljelse från »Tjeckas» sida, denna polisinstitution, som under bolsjevikernas herravälde troget följt traditionerna från det blodiga tsarväldet. Personen ifråga vistas nämligen fortfarande i Ryssland. Men en gång torde han väl komma ur landet, och då skola vi icke dröja med att uppgiva namnet. Vår värderade kamrat Rudolf Rocker i Berlin, i vars händer originalmanuskriptet fortfarande befinner sig, skriver: «Jag övertager dock det fulla och obegränsade ansvaret för varje ord, som blivit sagt i denna skrift«. Ungsocialistiska Partiet kommer nu att publicera hela manuskriptet som broschyr. Alla som vill känna sanningen om Ryssland böra då läsa det i sin helhet.

Det bolsjevikiska partiet drar sig icke för att vanställa sanningen, om det därigenom kan brännmärka mensjevikernas eller socialrevolutionärernas antibolsjevikiska kritik eller protest såsom konspirationer från högerstående socialistiska partier. På detta sätt försöka kommunisterna att rättfärdiga blodiga förföljelser mot »högerstående element». Genom sådana hänvisningar kunna dock icke bolsjevikerna »rättfärdiga» sin förföljelse mot anarkisterna.

Vi skola här om ock i korthet, skissera bolsjevikernas och anarkisternas ömsesidiga förbindelser under revolutionen.

När i revolutionens första dagar (1917) arbetarmassorna började förstöra regeringens och privategendomens system, arbetade anarkisterna troget samman med dem. Oktoberrevolutionen rörde sig instinktivt på de stora folkupprorens väg och återspeglade naturligtvis anarkistiska tendenser. Revolutionen förstörde den gamla stasmekanismen och proklamerade i det politiska livet sovjetfederationens principer. För att upphäva den privata besittningsrätten kommo den direkta expropriationens metoder till användning: lantbefolkningen och arbetarna exproprierade storgodsägarna, jagade finansmännen ut ur bankerna och övertogo fabrikerna, gruvorna, kvarnarna och verkstäderna. På det ekonomiska återuppbyggandets område upprättade revolutionen principerna om en federation av verkstads- och fabrikskommittéer för produktionens ledning. Och huskommittéer hade förelagt sig den förnuftiga uppgiften att upprätta nya boningshus.

I denna första period av oktoberrevolutionen hjälpte anarkisterna folket med alla medel, som stodo till deras förfogande; de arbetade hand i hand med bolsjevikerna för att understödja och utveckla de nya principerna. Bland den legion av revolutionens hänförda kämpar, som till slutet voro anarkismens ideal och metoder trogna, vilja vi här endast nämna Justin Schuk, som förlorade livet under det han uppfyllde sin revolutionäre soldattjänst. Vi kunna också nämna Selesniakoff, som med sällsynt styrka och makt upplöste den konstituerande församlingen och sedermera föll i kampen mot de kontrarevolutionäre inkräktarna .

Men så snart bolsjevikerna gjorde framgångar och erhöllo kontroll över massorna, fick det samhälleliga återuppbyggningsverket en helt annan karaktär och helt andra former.

Från och med nu utnyttjade bolsjevikerna varje rörelse under täckmanteln proletariatets diktatur för att

Lenin.

uppbygga en centralistisk, byråkratisk stat. Alla, som från och med nu betecknade revolutionen såsom massornas självbestämmanderätt och som ett försök att införa den fria kommunismen, utsattes för följelse. Dessa förföljelser riktades fram för allt mot de »vänsterstående» anarkisternas kritik. I april 1918 beslöt regeringen att upplösa alla anarkistiska organisationer. Utan föregående varning blev anarkisternas klubb i Moskwa beskjuten med artilleri och maskingevär natten till den tolvte april. De närvarande blevo uppmanade att giva sig. På en och var som gjorde motstånd, öppnades eld. Anarkisternas bostäder blevo genomsökta och följande dag blev hela den anarkistiska pressen undertryckt.

Sedan denna tid bär förföljelsen mot anarkisterna och deras organisationer en systematisk karaktär. På den ena sidan föllo våra kamrater vid de militära fronterna i kamp mot kontrarevolutionen, på den andra sidan blevo de nedslagna av den bolsjevikiska statens utomordentliga kommission.

Ju längre det regeringsutövande partiet avlägsnade sig från de linjer, som uppdrogos av oktoberrevolutionen, ju intensivare undertryckte de andra revolutionära element, isynnerhet anarkisterna. I november 1918 blev den i Moskwa sammanträdande anarko- syndikalistiska kongressen häktad in corpore. De andra anarkistiska organisationerna blevo upplösta och terroriserade. På grund av den fullständiga omöjligheten av en legal aktivitet beslöto några anarkister att hemligen sammansluta sig och bedriva propaganda. Några av dem beslöto i samråd med några vänster-socialrevolutionära att ävenledes använda sig av terroren.

Den 25 oktober 1918 placerade de en bomb i en byggnad (Leontefsky pezevelok) i vilken det kommunistiska partiets Moskwa-kommitté var samlad till sammanträde. Den anarkistiska organisationen i Moskwa, som icke trodde på terroren som ett medel genom vilket situationen kunde förändras, uttalade offentligt sitt missnöje med denna »underjordiska» grupps taktik. Trots detta svarade

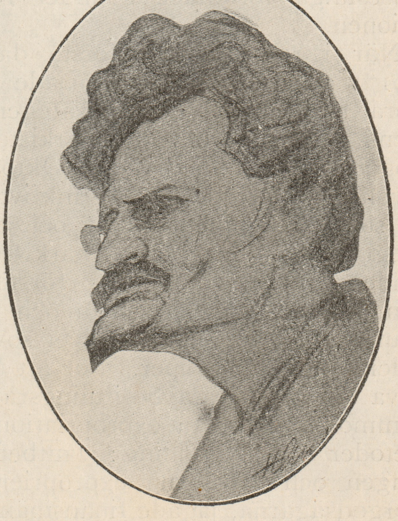

Trotzky.

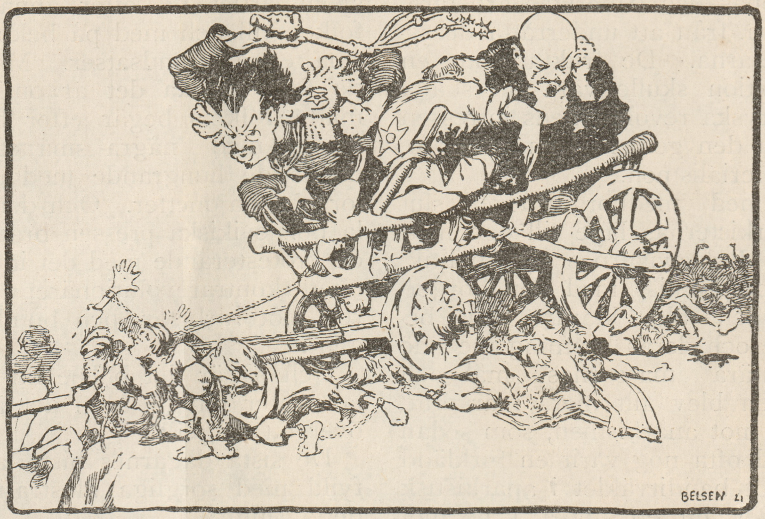

TRIUMFVAGNEN. *Teckning av J. Belsen.*

regeringen med att vidtaga åtgärder mot alla anarkister. Många medlemmar av den hemliga gruppen blevo avrättade. Ett antal av anarkisterna i Moskwa blevo häktade och i provinserna undertrycktes varje livsyttring hos den anarkistiska rörelsen. Blotta innehavet av anarkistisk litteratur, som verk av Krapotkin eller Bakunin, förorsakade husundersökning och arrestering.

Endast i Ukraina, där bolsjevikernas makt var förhållandevis svag på grund av lantbefolkningens rebelleri, vilket man efter upprorets ledare, anarkisten Machno kallade Machnofstschina, förblev den anarkistiska rörelsen i viss mening aktiv. Wrangels framstöt till hjärtat av Ukraina och den röda arméns oförmåga att hejda inkräktaren, tvang Machno att tidvis uppgiva sin kamp mot bolsjevikerna för fria sovjet och för de arbetande massornas självbestämmanderätt. Han erbjöd bolsjevikerna sin hjälp för att bekämpa den gemensamma fienden. Hans erbjudande antogs, och mellan bolsjevikregeringen och Machnos armé undertecknades ett officelt kontrakt. (Se »Nabat» nr 1 1920).

Wrangel blev slagen, hans armé upplöst, och Machno hade en icke ringa del i denna stora militära triumf. Men med Wrangels likvidation blev Machno överflödig och farlig för bolsjevikerna. Det beslöts, att han skulle entledigas, och att Machnofstschina i synnerhet och anarkisterna i allmänhet skulle bekämpas. Machno blev bedragen av bolsjevikregeringen. Den röda arméns stridskrafter inneslöto på ett förrädiskt sätt Machnos trupper och fordrade, att de skulle giva sig. Samtidigt blevo delegerade, som infunnit sig i Charkow för att deltaga i en anarkistisk kongress, som man fått officielt tillstånd att avhålla, häktade. Samtidigt blevo också alla anarkister, som bodde i Charkow och de kamrater, som voro på väg dit, fasttagna och häktade.

Men trots denna utmanande och terroristiska taktik från bolsjevikernas sida, avhöllo sig Rysslands anarkister under hela medborgarkrigets period från att uttala sin protest inför Europas och Amerikas arbetare, ja, t. o. m. från att underrätta de ryska arbetarna. De fruktade att en sådan aktion skulle vara till skada för den ryska revolutionens intressen och tjäna den gemensamma fienden, världsimperialismen.

Men med medborgarkrigets slut blev anarkisternas läge till och med svårare. Bolsjevikernas nya politik, öppen kompromiss med den borgerliga världen, blev klarare och bestämdare och deras brytning med de revolutionära massornas mål och strävanden blev allt mera markerat. Kampen mot anarkismen, som sedan denna tid ofta nog varit en förklädd kamp mot banditväldet i anarkistisk mask, blev nu ett öppet krig mot anarkistiska idéer och ideal.

Händelserna i Kronstadt gåvo bolsjevikerna en önskad anledning till en fullständig likvidation med anarkismen. I hela Ryssland företogs häktningar i stor stil. Praktiskt taget alla anarkister blevo tagna i förvar av polisen. Intill i dag befinna sig alla våra kamrater i fängelse, utan att man rest en enda anklagelse mot dem. Natten mellan den 25—26 april blevo alla i Boutirkafängelset i Moskwa häktade, omkring 400, vilka tillhörde höger- och vänstersocialrevolutionärerna samt anarkistiska organisationer med våld överförda till andra orter. Vid detta tillfälle måste många av de fångna finna sig i att bli behandlade med brutalt våld. Kvinnor blevo släpade i håret ut för trapporna och ett antal politiska fångar buro allvarsamma sår efter den natten. Fångarna blevo uppdelade på flera olika grupper och utskickades till olika provinsfängelser. Beträffande deras vidare öden ha vi ännu i dag icke kunnat erhålla vidare underrättelser.

*

De offentliga protesterna tar aldrig något slut. Oppositionsrörelsen växer, och i självförsvar måste bolsjevikpartiet tid efter annan blidka folket, till och med på bekostnad av sina egna grundsatser. Men i alla de fall, i vilka det är omöjligt att mätta folkets begär efter bröd och frihet med några små eftergifter, mötas de hungrande med gevärskulor och bajonetter. Och den officiella bolsjevikiska pressen brännmärker de protesterande med det infama epitetet »kontrarevolutionärer», förrädare mot »arbetar- och bonderegeringen».

Och så är det bolsjevikiska Ryssland åter lungt. Men det är lugnet över ett slagfält.

De sista dagarnes historia är uppfylld med sorgliga illustrationer till detta »lugn».

En sådan illustration är Kronstadt, där partidiktaturens fruktansvärdaste förbrytelse begicks, en förbrytelse som riktade sig mot proletariatet, mot socialismen och mot revolutionen, en förbrytelse, som mångdubblades, hundradubblades genom väl överlagda fräcka lögner, som spriddes av bolsjevikerna i hela världen.

Den kommande historieskrivningen skall göra upp räkningen med denna himmelskriande skamlöshet. Här skola vi endast giva en kortfattad skiss av händelserna i Kronstadt.

I februari månad i år (1921) gingo fabriksarbetarna i Petrograd i strájk. För dem var vintern ovanligt svår. De ledo med sina familjer av kyla, hunger och undernäring. De fordrade en större livsmedelsranson, bränsle och kläder. Här och där höjdes också röster som fordrade konstituantens inkallande och handelns frigivande. De strejkande företogo en gatudemonstration och de auktoritära kommunisterna skickade ut militär mot dem — huvudsakligen unga kommunister ur kadettskolorna.

När matroserna i Kronstadt fingo underrättelser om vad som skett i Petrograd, uttryckte de sin solidaritet med de strejkandes ekonomiska och revolutionära fordringar, men ville icke understödja kravet på handelns frigivande och inkallandet av en konstituerande församling. Den förste mars avhöllo matroserna i Kronstadt ett jättemöte i vilket bl. a. även Kalinin, ordföranden för den allryska centralexekutivkommittéen, kommendanten för Kronstadts fästning Küzmin, och ordföranden för Kronstadts sovjet, Vassilyeff deltogo. Mötet, som avhölls med Kronstadts sovjets exekutivkommitté vetskap och löfte, antog resolutioner med vilka matroserna och invånarna i Kronstadt (omkring 16,000 människor voro närvarande) förklarade sig överens. Kalinin, Küzmin och Vassilyeff talade mot dessa resolutioner. Resolutionernas huvudpunkter voro: Tal- och pressfrihet för de revolutionära partierna, amnesti för de i fångenskap försmäktade revolutionärerna, nyval till sovjets genom hemlig omröstning och utan regeringens inblandning i valkampanjen.

Kronstadtkommunisterna besvarade dessa resolutioner med att söka bortföra näringsmedeln och ammunitionsförråden från Kronstadt. Matroserna förhindrade detta försök. De besatte stadens tullar och häktade de motspänstiga kommissarierna. Kalinin gav man tillåtelse att återvända till Petrograd.

Så snart kommunisterna i Petrograd fått del av resolutionerna från Kronstadt, började de ett lögn- och smädesfälttåg. Trots det faktum, att Sinovjev stod i ständig telefonförbindelse med kommenderande officeren i Kronstadt och av denne mottog försäkringar om, att allt var lungt i Kronstadt och att matroserna endast sysselsatte sig med förberedelserna för nyvalet, sände Petrograds radiostation oupphörligt ut meddelanden i världen, som berättade om en kontrarevolutionär sammansvärjning i Kronstatd och ett vitt garde. Samtidigt trumfade Sinowjev, Kalinin och deras underkorporaler vid Petrograds sovjet genom en resolution, som var ett ultimatum till Kronstadt och vilken de skulle underkasta sig vid risk att eljes bli förintade.

Det var en grupp av gott kända och förtroendeingivande revolutionärer, som sågo det utmanande i en sådan politik och därför vände sig till Sinowjev och rådet för försvaret i vilket Sinowjev var andre president och påpekade för dem den antirevolutionära, reaktionära naturen i deras politik och den stora fara för revolutionen, som låg i densamma. Kronstadts fordringar voro klara: Kronstadt var emot nationalförsamling, mot den fria handeln och för sovjetstyre. Men Kronstadts befolkning kunde icke, som den klart och tydligt skrev i en flygskrift, längre tåla partiets despoti och den krävde rätt att ge sina bekymmer offentlighet samt fordrade återupprättande av fria sovjets». »All makt åt sovjets» var åter dess lösen, liksom det år 1917 var hela folkets och bolsjevikernas kamprop. Att gripa till väpnad kamp mot Kronstadt var verkligen höjden av narraktighet, ja än värre, det var en fruktansvärd förbrytelse. Den enda rättvisa och den enda revolutionära lösningen låg i beviljandet av Kronstadts fordran (av matroserna intelefonerades till Sinowjev, ehuru denne aldrig lämnade fram dem till sovjets), i väljandet av en opartisk kommitté, som skapat samförstånd mellan de stridande.

Den revolutionära Petrogradgruppens appell ignorerades. Många kommunister insågo fullt väl hur skändligt reaktionär regeringens hållning mot Kronstadt var, men slaviskt förnedrande och moraliskt förkrympta genom partiets jesuitism, vågade de icke tala. Och så understödde de och togo del i förbrytelsen.

Den 7 mars började Trotzky bombardementet av Kronstadt och den 17 mars hade fästningen tagits efter talrika angrepp och efter förräderier som kostat fruktansvärda offer i människoliv. Så likviderades »Kronstadtsupproret och den »kontrarevolutionära sammansvärjningen» dränktes i blod. Stadens erövring åtföljdes av fruktansvärda grymheter mot försvararna trots att Kronstadtmatroserna icke hade misshandlat eller dödat en enda av de häktade kommunisterna. Och strax före stormningen av Kronstadt blevo talrika soldater i den röda arméen, som bevarat sin revolutionära anda och solidaritet och vägrade att deltaga i blodbadet, summariskt avrättade av bolsjevikerna.

»Sammansvärjningen» och »segern" voro nödvändiga för bolsjevikerna för att rädda dem från det hotande inre förfallet. Trotzky, som Lenin i en diskussion om fackförbundens roll (vid ett gemensamt sammanträde med det kommunistiska partiets och fackförbundens exekutivkommittéer) betecknat som en dålig lärjunge, vilken icke rätt hade studerat Marx, hade ännu en gång visat sig som »det hotade landets räddare». Harmonien var återställd.

Några dagar efter den »ärorika segern över Kronstadt» anförde Lenin på kommunisternas kongress bl. a.: »Matroserna vill ingen kontrarevolution — men de ville heller icke bolsjevismen». Och — bödlarnas ironi — på samma kongress företrädde Lenin den uppfattningen, att den fria handeln skulle införas som »en frist».

Den 17 mars genomförde kommunisterna sin blodiga seger över proletariatet i Kronstadt. Den 18 firade de en stor minnesfest för Pariserkommunens martyrer. Som om icke en och var som har ögon i huvudet, måste se och erkänna, att förbrytelsen mot Kronstadt var förskräckligare och mera oerhörd än nedslaktningen av Kommunarderna 1871, emedan det förstnämnda våldsdådet begicks i den sociala revolutionens och i den socialistiska republikens namn. Till de skamliga klassiska figurerna Thiers och Gallifet kan man i dag räkna även Trotzky, Sinowjev, Dihbenko och Tuchachefsky.

Demokratien.

Väsen och mål. Av Ivar Lundberg.

* * *

> »Jag lär, vad man måste vara, för att vara en människa».
> KANT.

Inledning.

När jag på grund av kommunalt uppdrag valsöndagen besökte socknens vallokal, slog det mig genast vilka människor det egentligen var som, på grund av den allmänna rösträtten, voro berättigade att välja de representanter som sedermera i riksdagen skulle lagstifta och besluta över det svenska folkets görande och låtande. Jag kände dem personligt, jag visste att dessa män och kvinnor ur alla åldrar ingenting visste varken om politiken eller alla andra med denna politik intimt sammanhängande frågor; och jag frågade mig om det fenomen jag hade för ögonen var vad nutiden kallar »demokrati». Jag tänkte på Kant och det höga mål han satte sig: att göra människorna till »människor».

Redan Kant blickar med fasa ut över jordklotet när han ser att dessa människor icke äro människor, utan snarare djur med många dåliga anlag, som med blind nödvändighet rusar fram mot ett ständigt växande elände.

Jag frågade mig även hur det kunde vara möjligt att dessa människomassor, dessa arbetare, som just nu genomgått världskrigets fasor och förbannelser och stode mitt uppe i arbetslöshet, nöd och elände på alla områden, kunde utan minsta reflexion och eftertanke samlas i sådana massor för att på grundval av några intetsägande, fiktiva programpunkter genom en röstsedel kasta bort sin egen myndighet, sin självbestämmanderätt, och överlåta den till några individer de knappt känna mer än till namnet, och som nästan samtliga aldrig utfört någon handling som med ett uns höjt dem över omgivningen d. v. s. dokumenterat sig som kompetenta att styra land och folk.

Demokratien i Amerika.

När H. G. Wells bok »Amerika och framtiden» utkom, så skyndade jag mig att skaffa den under tanke på allt vad som sagts om detta frihetens, jämlikhetens och de obegränsade möjligheternas land; denna demokrati som trampat ut barnskorna och där verkligt folkstyre borde vara genomfört. Wells uppehåller sig en längre tid i Washington och bevistar senatens och kammarens sammanträden.

Slutresultatet av sina parlamentariska studier sammanfattar Wells sålunda: »En regeringsapparat som icke fabricerar lagar, en regering som är oförmögen att regera, en blott skenbart ansvarig förvaltning, som lämnar dörren öppen för koruption och som vid ett möjligt förekommande angrepp från den offentliga opinionens och folkviljans sida är oangripligt skyddad genom tvåpartisystemet. Den nakna sanningen är nämligen den: enligt sin nuvarande författning är kongressen den svagaste, mest bristfälliga och overksammaste centralregering något civiliserat land väster om Ryssland har att uppvisa».

Wells skildrar även de sociala förhållandena, skildrar hur arbetarna behandlas som slavar; skildrar fabrikerna där sexåriga barn få arbeta tolv timmar i dygnet; skildrar tidningspressens korruption, hur tidningarna, köpta av kapitalisterna, talar stora ord om demokrati och frihet, men i verkligheten undertrycker sanningen, vilseleder den allmänna opinionen; skildrar hur mutsystemet florerar bland alla lager av befolkningen o. s. v.

Upton Sinclair har i en rad av skrifter, däribland »Industrirepubliken» och »Under religionens täckmantel», ävenledes lyftat på slöjan som dolde den amerikanska demokratiens verkliga ansikte, och hans omdöme kan sammanfattas i: att Amerika är en satanisk häxkittel, i vilken all rovgirighet, all avund, alla onda lustar sjuda och bryggas; en vild kamp mellan millioner själviska, okunniga, ideal-, idé- och ansvarslösa människor; ett atomistiskt kaos av barbari och vildhet.

Wilhelm Hasback har i sin bok: »Den modärna demokratien» (Fischer Gena 1912) sammanfört alla fakta som stå att vinna över den modärna demokratiens väsen och mål och vad han anför över den amerikanska författningen, över valstatistik o. d., är rent häpnadsväckande. Var och en av staterna har sin egen författning, sin egen speciella förklaring över de mänskliga rättigheterna, sin egen lagstiftning. Just härigenom blir det så gott som omöjligt att förändra det allra minsta i statsförfattningen. Schweiz däremot har, enligt Hasback, under fjorton år, sedan folket tillvällat sig rättighet till det omedelbara initiativet, fått till stånd ett sextiotal förändringar i författningen.

I Förenta Staterna däremot kan ingen förändring av författningen komma till stånd såframt icke senaten och riksdagen vardera med tvåtredjedels majoritet föreslagit den, dessa förslag måste ytterligare behandlas av varje enskild stats bägge kamrar och antas av minst trefjärdedelar av alla stater; behandlas av ett åttiotal folkrepresentationer var för sig, godkännas av ett sextiotal och sedan av kongressens två kamrar innan förändringen vinner laga kraft. Och slutligen skall varje lagförslag underställas presidentens vetorätt, och än ytterligare kommer sista instansen i form av en författningsdomstol som övervakar att ingen förändring principiellt antages om den strider mot »fädernas» högtidligt besvurna rättighetsförklaring. Detta är det rousseauska stats- eller samhällsfördraget i sin prydno.

Denna demokrati har förvandlat sig till en oligarki bekräftande Platons sats: att varje demokrati blir med nödvändighet en oligarki d. v. s. fåtalsvälde. Och denna amerikanska demokrati har på grund av demokratiens väsen som befordrar korruption och falhet utvecklat sig till en plutokrati. Liksom 30 tyranner en gång fingo makten i de fria grekiska städerna, så har i dag 40 storfinanciella tyranner bemäktigat sig hela nordamerikas ekonomiska liv regerande människorna med järnhand.

Det proportionella valsystemet alstrar måhända inte en sådan korruption som majoritetsvalsystemet, men det behövs inte mycken eftertanke för att se att det befordrar odugligheten, oförmågan, ja är en enda dyrkan av den senare.

Den franska demokratien.

Liksom den amerikanska så är även den franska demokratien i grund undergrävd och korrumperad av finansmännen, plutokraterna. Den följande framställningen är grundad på socialisten Francis Delaicis bok: »Demokratien och finansmännen», varur Hasback gjort ett utdrag.

Det är särskilt den demokratiske väljaren Delaici grundligt analyserar. Han hånar den löjliga idén att en 65 årig människa skall vara i stånd att bedömma politiska frågor eller att avgöra vilken av kandidaterna han bör ge sin röst. Detta är en vanvettig förutsättning, roten till allt ont inom varje demokrati. På alla andra områden fordrar vår tid fackkunskaper och erfarenhet. Vetenskapliga fakta ha alltid det avgörande ordet inom teknikens och de naturvetenskapliga diciplinernas värld; men inom politikens värld skall känslor, lidelser, åsikter, programpunkter, kort sagt oförnuftigheten och okunnigheten bestämma. Det exakta vetandet, den beprövade metoden är här bannlyst; varje enfaldig pojke, varje gubbe som blivit barn på nytt, varje kvinna som ingen politisk eller social uppfostran fått, skall här få vara med och fatta beslut över saker och ting de knappt hört talas om, mycket mindre förstå.

Vår tid med sina ytterst komplicerade förhållanden behöver allvarliga, kunniga och facklärda män, den behöver personligheter, starka vilje- och kraftmänniskor, men den allmänna rösträtten giver oss ingenting av detta. Den allmänna rösträtten kan endast giva resultat där varje väljare vore en fri personlighet som kunde bedöma, icke endast röstvärvarnas sedliga och intellektuella värde, utan även de politiska frågornas värde och vikt; men som förhållandet nu är utmynnar det hela i »en fabrikation av slavar» som Delaici säger. Och de franska folkrepresentanterna stå i Delaicis ögon på samma nivå som väljarna: »Läkare, advokater, professorer, journalister — kloka män, som kunnat reda sig på sitt eget område, men som för övrigt äro fullkomligt oerfarna i det praktiska livet, okunniga om förvaltningen och utan minsta idé om det som nationens allmänna intresse kräver. Man må blott giva akt på, huru de skynda ut, så snart det i kammaren blir fråga om något, som icke är ägnat att inverka på de följande valen; på ettusen deputerade och senatorer finns det endast omkring 15 proc. som satt sig in i statsangelägenheterna».

Detta är fransk demokrati skapad — av folket tror man — nej av storfinansiärerna. Delaicis bok innehåller, enligt Hasback, en noggrann utläggning av det sätt på vilket det har lyckats storkapitalismen att förvandla demokratien till ett böjligt och kraftfullt verktyg för landets exploatering. Finansmännen äro demokratiens uppfinnare, ledare och beskyddare, och Delaici bevisar hur de föredraga de radikalaste demokraterna emedan detta är ägnat att underminera upprorets anda hos folket. Tidningarna stå i deras tjänst, även Jaurés tidning erhöll av dem en betydande subvention. Det är femtiofem män som avgöra hela Frankrikes öde och av dessa sammanträda varje kväll tjugo för att bestämma vad folket genom pressen bör få veta eller icke veta. Om parlamentarismen säger han »att den redan i dag anses vara död». Men den kommer att leva än i långa tider emedan den stödjer sig på lättjan och okunnigheten. Men redan nu sker i Frankrike, allt det som har betydelse för nationens liv,

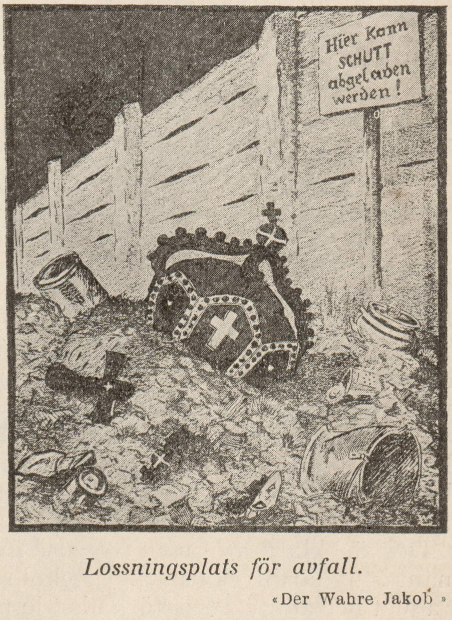

Lossningsplats för avfall.

«Der Wahre Jakob»

såväl ont som gott, utan parlamentarismens hjälp.

Den demokratiska folkrepresentanten och väljaren.

År 1916 utkom i svensk översättning hos Bonnier den franske litteraturhistorikern Emile Faguets berömda bok: »Inkompetenskulten». Kastande blicken tillbaka på Napoleon, Montesquieu, Machiavelli och Aristoteles uppkastar Faquet den rent vetenskapliga frågan:

»Vilken är den nutida demokratiens och dess allmänna rösträtts fundamentala grundsats?» Han svarar: »Det behövdes icke mycket studerande för att övertyga mig om, att denna är — dyrkan av oförmågan».

Och Faquet skildrar den idealiske väljaren under bilden av en människa som i de flesta fall saknar kunskaper och erfarenhet, vilken icke skulle ombetros det minsta ämbete i det praktiska livet. Genom sin rösträtt deltager han i lagstiftandet varigenom folkets och hans eget öde avgöres för långa tider framåt, och han vet alls inte vad detta betyder; han försöker inte sätta sig in i frågan om en lags bärvidd, hans oförmåga är absolut, men just därför är han, från demokratisk partisynpunkt, den mest idealiske väljare som kan tänkas, ty han väljer även en idealisk folkrepresentant fackpoltikern. Och Faquet beskriver denna människa: »Rent personlig övertygelse har han icke, hans bildning är mycket bristfällig, han delar den stora massans åsikter och lidelser och har inget annat yrke eller tidsfördriv än att driva politik; spärrar man för honom den politiska banan, så svälter han ihjäl. Detta är just den folkrepresentant, som demokratien behöver».

Det är klart att, som vetenskapsman och därtill skarpsynt psykolog, Faquet betraktar dessa förhållande på ett visst avstånd och därför själv skulle vara inkompetent att döma. Men intet är falskare. Hans bok översvämmar av fakta och fina iakttagelser över demokratiens problem.

*

Om jag själv nu skulle skildra fenomenet demokrati och lämna auktoriteterna, vilka jag endast följt för att visa hur verkligen tänkare ställa sig till saken, så är den första iakttagelsen den: hur överallt hänsyn tagas till de politiska partierna och de intetsägande programmen. Där blir aldrig tal om vad den kommande folkrepresentanten kan, vad denne är i sig själv som människa, som stark och viljekraftig personlighet som verkligen vet vad kampen kräver, vad tiden är i behov av, vilka reformer som äro nödvändiga och lönande att genomföra. Överallt heter det endast: till vilket parti hör du, godkänner du våra läror. Kandidaten får som samhällsmänniska vara hur inskränkt som helst, hur omoralisk som helst, till riksdagsman, till lagstiftare för ett helt folk duger han utan varje saklig granskning.

Hasback ger ett ex. härpå som är belysande: Vid valen år 1896 befunnos av grevskapskonventet Chicagos 723 delegerade, 7 vara lagligen överbevisade om mord, 10 andra hade stått inför rätta för dråp, 36 voro avstraffade inbrottstjuvar, 3 ficktjuvar, 7 ägare av spelhelveten, 2 bordellvärdar, 265 krögare — en vacker lista som bevisar sanningen av Flauberts ord att »politiken är ett yrke för kanaljer».

Nå vi behöver inte gå till andra länder för att finna bevis, vi ha dem mitt ibland oss. Vi hänvisa endast på de jobberier våra socialdemokratiska riksdagsmän utförde under kriget.

Folket saknar kompetens, kommer alltid att sakna den ifråga om att regera, att styra ett land. Om det skall vara regering så är den upplysta despotiens den bästa som finnes. Ju mer demokratien vunnit insteg i nutidens liv, desto mer korrumperat, förfallet och förstört har folkets moraliska och etiska självmedvetande blivit. Detta är fullkomligt bevisat genom franska och amerikanska förhållande.

De financiella svårigheterna ökas i proportion till demokratiens landvinningar. Det är ett faktum att statsbudgeten aldrig räcker till på grund av de massor av motioner vilka avlämnas från demokratiska folkrepresentanter och som alla gå ut på att kräva så stora anslag som möjligt åt olika demokratiska institutioner. Bara man i sina motioner gör en antydan om »folkbildning» och »folkupplysning» så är det nog, och stora summor kastas ut, i många fall till ingen nytta, ökande skatterna i det oändliga. Bara en enda liten grupp medborgare känna sig aldrig så litet åsidosatta motionera de genast med begäran om statsanslag som kompensation.

Detta är jusst demokratiens innersta väsen att alltid suga på den statliga mjölkkons spenar.

Genom detta vädjande, detta tiggeri, denna begäran om statens »försyn» förstör man totalt folkets initiativ, folkets egen skapande förmåga inom sina egna led och organisationer. Man skapar trälar och slavar, tiggare och undersåtar där man istället borde framdraga och uppfostra självständiga människor och fria personligheter. Låt vara att folket kanske aldrig förmår skapa något av sig självt utan ledare, sedan urminnes tider ligger det i alla fall en sällskaplighets- och samhörighetskänsla på djupet av folksjälen, och denna känsla har alltid i tider a nöd spontant givit sig tillkänna i form av enigt uppträdande under verkliga ledarepersonligheter. Men demokratien har faktiskt dödat denna känsla genom att i farans och behovets tid hänvisa till en yttre makt, en utomstående hjälpare, staten. Staten som hjälpare, räddare och underhållare är faktiskt demokratiens yttersta mål, dess väsen är odugighetens framhävande i högsätet, oförmågans upphöjande till rang och värdighet som ledare och lagstiftare på samhällslivets alla områden.

Syndikalismens nya teknik.

Av *Maxime Leroy.*

⁂

Maxime Leroy är en vetenskapsman med utpräglad samvetsgrannhet, en av de få som sökt tränga till djupet av syndikalismen. Han har blivit den franska syndikalismens erkände historiker och vän. Helt nyligen har han utgivit ett nytt arbete betitlat «Les Techniques Nouvelles du Syndicalisme» ur vilket vi återgiva följande intressanta utdrag.

Tvenne data, tvenne doktriner dominera den sociala utvecklingen i det tjugonde seklet, vad det angår arbetarna.

Den stora idé som dominerade arbetarnas aktion år 1900 var generalstrejken.

1920 är det projektet om den industrialiserade nationaliseringen av de offentliga tjänsterna. *)

1900 en destruktiv idé, 1920 en konstruktiv idé.

En slående antites; men är den korrekt?

När man tränger in under ytan finner man hos generalstrejksidéen en mycket klar konstruktiv tendens; på den andra sidan synes idéen om den industrialiserade nationaliseringen så nära förbunden med C. G. T:s verksamhet, som utgått från generalstrejken, att man måste medgiva en kontinuitet i doktrinerna mellan de två epokerna. Långt ifrån att tro på en hastig brytning och en oförmodad katastrof, skrev vi i början på 1913 vid påpekandet av kongressernas och de syndikalistiska teoretikernas verksamhet, sammanknyter syndikalisterna det framtida samhället med arbetarnas federalistiska organisationer utvecklade inom ramen av det centraliserade kapitalistiska samhället.

Arbetarklassen har aldrig upphört att förutse framtiden och formulera sina förutseenden i mer eller mindre omsorgsfullt utformade projekt.

Det finns en kontrast mellan 1900 och 1920; men antitesen ligger mera i formuleringen än i innehållet. Vid dessa tvenne data befinna vi oss vid tvenne uttryckssätt för en och samma tanke, som i grund och botten utan avbrott förblivit revolutionär och konstruktiv.

Kampen mellan moderata och ytterlighetsmän döljer för oss denna reella enighet. Från tid till annan förefaller arbetarklassen mera revolutionär; vid andra tider mera reformistisk. Hos reformismen måste man kunna se den latenta revolutionarismen, och under extremisternas bryska anfall återfinnes de varaktiga elementena hos den permanenta reformismen.

*

Suveränitet, centralisation, individualism — se där de gamla slagorden i vår politiska ordbok. De kunna icke sammanjämkas med de nuvarande förhållandena, icke med våra djupaste känslor.

Suveränitetens begrepp ersätter syndikaten med arbetets; ty om vi äro okunniga om vem som är det suveräna folket, en frihetligt färgad fiktion från fordomdags, så veta vi mycket väl vem som är arbetaren, en kärv verklighet eftersträvande frigörelse. Centralismens begrepp ersättes med federalismens, för att avväga funktionerna och förena dem efter behov genom anpassade institutioner. Mot individualismens begrepp sättes idéen om yrkes- och intressesammanslutningar för övervinnandet av den oordnade konkurrensen.

Människorna inträda icke i en region

---

*) Post, järnvägar, telefon, vissa delar av storindustrien etc. R. F.

av “universell uniformitet“, som Tocqueville betraktade med en isande sorgsenhet från höjden av sitt profetiska Nebo vid tröskeln av en ny värld, de införa nya politiska former som redan i det oändliga varierar horisonten, de gamla slaveriförhållandena falla bort för arbetet och den ömsesidiga disciplinen.

Låt oss nu lägga samman Tocquevilles bok och låt oss med ögonen öppna för livet erkänna, att världen ännu skall bli delaktig väldiga konflikter omkring de nya åskådningar som härflyta från arbetets och sammanslutningens begrepp i dess nyaste och mest oförutsedda variationer. Hur kunde Tocqueville, som befann sig i saint-simonismens skälvande vår, vars hösttid nu är inne, inbilla sig att människorna hade uttömt sitt politiska genis skaparkraft med införandet av en regal demokrati.

Blanqui och Barbés förberedde i skuggan kuppen för erövrandet av makten; C. G. T. utarbetar i fullt dagsljus tekniska och juridiska regler.

Blanqui var en social brumbjörn; Jouhaux är en arbetets tekniker.

I går slog den knutna näven; i dag öppnas handen för att arbeta, för att leda produktionen. Sammandrag av historien genom enkla symboler.

Arbetarklassen drömmer icke längre (åtminstone icke dess elit) att “erövra makten“, således att taga ledningen av myndighetsväsendet, d. v. s. att efterapa de mycket gamla gesterna, sina herrars mycket gamla brutaliteter, men att organisera arbetet efter frihetens principer, d. v. s. att införa befriande metoder, som aldrig deras herrar lärt dem.

Arbetet har ända hittills varit det stora medlet till kollektivt slaveri såväl tack vare den bibliska legendens gudomliga förbannelse, som träffade det vid världens begynnelse, som genom dess tröttande verkan, som förnedrat kroppen och därigenom också förnedrat och förfäat själen. Vad förmår en själ hos en människa, som utmattats av en allt för lång arbetsdag och hos vilken alkoholen injuter ett gift som fullbordar hennes förnedring och höljer henne med skam?

Arbetarklassen vill omvandla detta tusenåriga medel till slaveri, det hårda arbetet, till ett medel till frigörelse; Och den tänker allenast befria sig med dess hjälp, ignorerande de gamla förhoppningar som satts till parlamentarism och militarism. Dess elit vill övervinna de gamla herrarna medelst överlägsna arbets- och solidaritetsmetoder, genom bättre teknisk organisation som förnuftet nödvändigtvis påtvingar, således genom makten av sina uppenbara företräden.

Borgaren har grundat hela den civila och politiska staten på den individuella egendomens idé och intresse; och han har omgärdat sig med verkliga murar av lagar och polis.

Arbetaren vill grunda det politiska och civila samhället på arbetet, d. v. s. på sina egna ansträngningar. Inga flera hinder; men kollektiva rättigheter. Och redan finns det några av dessa sociala former, som måhända en dag skall förverkliga det sköna hoppet om en frihet som avskaffat

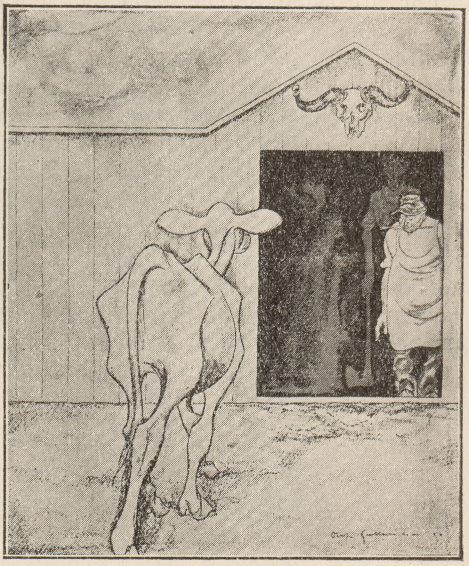

Patriotism — det är att frivilligt gå till slakthuset som en slaktkalv.

den ekonomiska fatalismen och egendomens hazardspel.

Arbetarna har skapat det industriella förbundet, den lokala sammanslutningen av syndikaten, C. G. T., d. v. s. verkligt nya och intelligenta föreningsband mellan människorna. Visserligen känna vi från fordom arbetsamma republiker vid Nordsjön, i Flandern och Toscana, som i några avseenden liknade dessa försök, men som i grund och botten voro olika. De som där befäste den sociala disciplinen voro handelsmännen; och alla handelsmän hade för resten icke samma civila rättigheter: de voro indelade i en slags högre och lägre hierarker. Arbetarna hade inga självständiga rättigheter i dessa aristokratiska städer: de hade ingen civil existens utom i den mån de voro tillskott åt de rivaliserande handelsfraktionerna.

Arbetarna voro en "pöbel": vid sina tillfällen kunde de vinna några fördelar, skuggor av rätt ur deras seger som de tjänat...

Arbetets Ekonomiska Råd inom C. G. T. stöder sig på en organiserad "klass", som har på sitt program att skapa ett nytt samhälle med jämlikhet.

För att åstadkomma detta Råd har C. G. T. icke allenast appellerat till egna krafter, d. v. s. till medlemmarna i syndikaten, men även till organiserade funktionärer och till teknikerna. Detta Råd förblir icke därför mindre proletäriskt till sitt innehåll till trots för denna insats av borgerliga tekniker, ty det syftar att organisera produktionen och arbetet.

Tekniken tillhör icke någon särskild social kategori: den är en allas tillhörighet; åtminstone borde den vara allas tillhörighet, och det är som en allas tillhörighet den har hållit sitt inträde i C. G. T.

Arbetets ekonomiska råd är en skapeles som i en när framtid skall synas lika original som på sin tid parlamentena...

Vad det nu än må bli av de syndikalistiska institutionernas innehåll och deras framtid, så måste man hålla fast vid reformrörelserna vars centrum arbetarklassen är alltsedan industrialismens genombrott; liksom den revolutionära klassen 1789 åberopade sig på arbetet för att rättfärdiga sin ambition. Det föreligger här ett sammanträffande som måste komma dem att reflektera, som ärligt vilja iakttaga tidsföreteelserna; och för att bevisa detta måste man gå tillbaka till Sieyés — tredje ståndets Marx eller Proudhon.

Han anmärker i sin beundransvärda *Vad är tredje ståndet?* att hela den gamla regimen vilade på tvenne grundidéer: "Arbetet förnedrar" och "Det är förtjänstfullt att konsumera men förödmjukande att producera". Tredje ståndets ansträngningar tenderade att göra arbetet hedrat, att ge produktionen företräde framför konsumtionen, att ge uppresning åt de tröttande yrkena; och det är i denna mening som man kan säga, att bourgeoisiens politiska filosofi 1789 var en produktionsfilosofi, och som man kan säga detsamma om syndikalismen i dag.

Olikheten mellan de båda tiderna är ofantlig liksom mellan de båda filosofierna, vilket näppeligen är nödvändigt att påpeka, eftersom det är så uppenbart; men det finns också beröringspunkter, det är i arbetets namn som proletariatet i våra dagar, liksom tredje ståndet för mer än hundrade år, försöker genomföra en revolution till samhällets bästa emot dagdriveriet och lättjan genom en förening av allas lika rätt och allas lika plikt till arbete.

Staten.

Av Léo Rouget, Paris.

* * *

»Staten, jag känner den, den har en lång historia full av mord och blod. Alla förbrytelser som begåtts i världen, massakrer, krig, meneder, lemlästningar, avrättningar, tortyr, allt har blivit rättfärdigat med statsintresset, med statsskäl.

Staten har en lång historia, den är full med blod... Staten är enligt sin natur oförsonlig. Den har ingen själ, den har inget hjärta, den är döv för böner om medlidande, den blir aldrig rörd och hyser aldrig medkänsla.

Detta monstrumm »Stat», drypande av människoblod, är ansvarig för alla de förödelser och ohyggligheter under vilka mänskligheten suckat och ännu suckar».

Med dessa ord karaktäriserade Clemeceau, snenare fransk statsminister, staten i ett tal den 17 november 1903 i franska senaten.

För en gångs skull ljög icke den »gamle tigern».

Staten är just det snikna, blodtörstiga, hämndlystna och gryma monstrum som han utmålade och det är därför anarkisterna är dess bestämda och oförsonliga fiende.

Det kan synas, som om alla revolutionärer borde känna samma avsky för staten. Men dessvärre är det icke så, och det är just frågan om »stat» som skiljer de revolutionära arbetarna i olika grupper.

Medan socialdemokrater och »kommunister» betrakta staten som ett monstrum därför att denna för närvarande befinner sig i händerna på utsugarna, så betrakta anarkisterna principiellt staten som den mest ödesdigra och kriminella auktoritet.

Om folket kan sätta sig i besittning av makten, säga socialdemokraterna och »kommunisterna» behöver man icke frukta staten, vilken tvärtom blir en solid organisation, som kan brukas till fördel för arbetarna.

Klasskampens mål är således för dem att komma i besittning av regeringsmakten, det vill säga att upprätta det starkaste och bäst beväpnade partiets statliga diktatur.

Emot denna avskyvärda lögn resa sig anarkisterna. Emot detta nya bödelsvälde protestera de.

Aldrig har kriget dödat kriget, tvärtom har det utljutna blodet ständigt framkallat nya massakrer. Hur skulle det kunna vara annorledes? Hur skulle det kunna vara möjligt, att auktoriteten skulle kunna alstra frihet, d. v. s. lycka?

Staten, säga anarkisterna, är den farligaste och grymmaste auktoriteten. Det är mot denna som vi böra rikta alla våra ansträngningar.

Vad förmådde väl kapitalismen — en ekonomisk myndighet — utan staten — den politiska, militära och juridiska myndigheten?

Att säga: detta tillhör mig, skulle icke vara tillräckligt en enda dag. Man måste ha makt att förbjuda andra åtkomsten och brukandet. Kapitalismen är endast möjlig genom staten som förlänar den sina förordningar, sina lagar, och domare, sina gendarmer och soldater.

Staten är icke blott en regeringsoch administrationsapparat, den är framförallt en försvarsorganism för det bestående och ett instrument till förtryck.

Att bli regerad är sannerligen ingen förnöjelse. Hör vad Proudhon sade härom:

»Att bli regerad, det är att bli ställd under uppsikt, observerad, utspionerad, dirigerad, ställd under lagen, reglementerad, inspärrad, fördummad, kontrollerad, värderad, censurerad, kommenderad av varelser, som varken ha innehåll, förstånd eller dygd.

Att bli regerad är att vid varje rörelse bli antecknad, registrerad, taxerad, mätt, stämplad, numrerad, beskattad, tilldelad nådigt tillstånd, protokollförd, förmanad, förhindrad, korrigerad, rättad, tuktad. Det är att under den allmänna nyttans och det allmänna intressets sken bli plundrad, exercerad, skinnad, exploiterad, monopoliserad, förtryckt, vilseförd, bestulen, för att efter ringaste motstånd, vid ringaste beklagande bli tillrättavisad, bötfäld, utställd till förakt, trakasserad, misshandlad, tilltygad, piskad, avväpnad, fängslad, slagen i bojor, dömd och fördömd, deporterad, offrad, såld, förrådd, smädad, berövad hedern, utstött, gjord till åtlöje, fusiljerad, avrättad».

Statens uppgift är att upprätthålla status quo. Det nuvaraned är gott och bör förbli så. Den rådande ordningen till vilket pris som hälst och med vilka medel som hälst. Oordningen, som vill söka förändra det bestående, måste undertryckas med den största stränghet.

Ordning och oordning: Man borde läsa de sidor Krapotkin ägnar detta tema. De kunna sammanfattas i följande:

Ordningen för staten — det är tvångsarbete, umbärande, elände, krig, slaveri för massan; njutningen, överflödet, lyx, rätten att tillåta sig allt för fåtalet.

Oordningen för staten — det är förstörandet av denna avskyvärda ordning, det är strävan efter frihet, människornas ansträngningar efter bättre förhållande .

Därför är staten det största hindret för den totala revolutionen.

Staten är kolossen, som man måste tillintetgöra men icke reformera.

Staten är alltid densamma vare sig den kallar sig monarkistisk, imperialistisk, republikansk, demokratisk, eller till och med proletärisk, den är alltid en myndighet till tjänst för de rika, de mäktiga, de listiga, de starkaste och bäst beväpnade.

Sådan är staten och kan icke vara annorledes.

De regerande kunna icke förskaffa sig makten för att göra alla lyckliga, eftersom allas lycka icke kan åstadkommas av några få, icke av en myndighet, men endast av alla och genom fri överenskommelse. De som tillvälla sig makten kunna däremot skapa sin lycka.

Så snart de nya herrarna vid en revolt tillegnat sig makten i staten, skynda de sig, då de tro att andra endast strävar efter att träda i deras ställe, att utfärda lagar, föreskrifter, förordningar som favoriserar en del människor för att därigenom skaffa sig anhängare, partivänner, försvarare. De nya herrarna skapa en mäktig armé, upprätta ett stort antal domstolar, inrätta tusentals fängelser och låta arrestera, döma och avrätta dem, som vägra att underkasta sig deras föreskrifter.

Staten har alltid spelat denna roll av försvarare av de mäktiga för dagen och förtryckare av de tillbakadragna, svaga och olyckliga.

Den spelar fortfarande samma roll i det röda Ryssland, i det vita Polen och i alla andra länder.

Emot denna Molok resa sig anarkisterna alltid och överallt.

Emot den överlevda uppfattningen om staten som välgörare sätta de den frihetliga filosofien och idéen om ett samhälle där individen är herre över sin egen person och utvecklar fritt och fullkomligt alla sina anlag och där de samhälleliga förbindelserna knytas av sympati och det ömsesidiga behovet.

Den väsentliga skillnaden mellan anarkism och socialdemokrati.

Av Errico Malatesta.

* * *

Somliga söka att förklara schismen mellan anarkister och socialdemokrater med att säga, att anarkisterna utan beräkning genast vill störta fram till en revolution, medan socialdemokraterna vilja marschera mera långsamt.

Det är ett faktum, att det mellan socialdemokrater och anarkister alltid rått djupa skiljaktigheter med avseende på sättet att uppfatta den historiska utvecklingen och de revolutionära kriser som evolutionen framalstrar, och detta till en sådan grad, att de aldrig varit eniga om medlen som borde brukas, eller om de lägliga tillfällen som tid efter annan uppkommit för påskyndandet av marschen mot den mänskliga befrielsen.

Men detta är endast en tillfällig och sekundär olikhet. Det har alltid funnits, så som det fortfarande finns, socialdemokrater som vilja skynda på, liksom det funnits och finns anarkister som vilja marschera långsamt, eller som alls icke tror på revolutionen. Den väsentliga och djupliggande olikheten är en helt annan: socialdemokraterna äro auktoritära, anarkisterna äro antiauktoritära.

Socialdemokraterna vilja sätta sig i besittning av makten, och det betyder föga om detta sker fredligt eller våldsamt. Och sedan de blivit regerande vilja de under diktatorisk eller demokratisk form påtvinga massorna sitt program. Anarkisterna betrakta däremot varje regering som något ont, och på grund av sin natur bestämd att försvara en privilegierad klass som redan existerar, eller att skapa en ny sådan. Istället för att eftersträva att intaga den sittande regeringens plats, vilja anarkisterna bekämpa varje organism, som tillåter några att påtvinga andra sina idéer och meningar. Anarkisterna vilja giva var och en full frihet och naturligtvis ekonomiska medel för att göra denna frihet möjlig och effektiv. De vilja således för alla öppna den stora utvecklingens väg fram till den bättre form för samhälle, som framspringer ur erfarenheten.

Efter det som passerat i Ryssland och ännu pågår där, bör det för en var vara klart, att det som skiljer anarkister och socialdemokrater icke är viljan till en snarare eller mindre snar revolution.

Lenin är utan tvivel en revolutionär som har brått om, men han är en auktoritär, en fanatiker, som historien skall placera vid sidan av Torquemada och Robespierre, och trots vad som för närvarande skiljer honom från andra socialdemokrater, så är han visserligen en socialdemokrat, som gör vad anarkisterna förutsagt att socialdemokraterna skulle komma att göra, om de någon gång kom till makten.

Hör vad Maria Spiridonova, martyren från tsarismens regim, säger i sitt Öppet brev till Vesteuropas arbetare. Hon visar hur revolutionen var mäktig i Ryssland innan bolsjevismen lyckades förråda den. Revolutionen utbredde sig över hela Ryssland därför att den enhälligt understöddes av landsbygdens och städernas proletärer. Lenin, understödd av sina anhängare, använde sig med en verklig marxistisk dogmatism av städernas arbetare, som utgjorde 3—5 procent av befolkningen, emot landsbygdens oorganiserade bondemassor; och för att få dessa att underkasta sig, använde sig Lenin av den gamla byråkratien, av den gamla militärkasten, av det kullvräkta systemets hemliga polis. Efter att ha begått felet att bruka sig av det tsaristiska systemets metoder och instrument, satte det kommunistiska partiet (som odisputabelt är socialdemokratiskt) tyranniet i system för att blott åstadkomma — allt enligt Spiridonova — att 95 procent av arbetana äro i öppen eller hemlig revolt mot regeringen. Och hon tillägger:

»Den huvudsakliga befolkningsklassen i landet, jordens arbetare, en klass utan vilken inget uppbyggande ekonomiskt verk är möjligt hos oss, befinner sig brutalt tillbakakastad från allt deltagande i det revolutionära arbetet. De arbetande bönderna ha helt enkelt blivit ett utsugningsobjekt för staten, leverantörer av levnadsmedel, råvaror, av boskap och människor, utan att ha ringaste möjlighet att utöva något inflytande i något som hälst avseende på regeringens politik. Den röda arméens huvudsakliga uppgift är att terrorisera bondemassan. Och samma röda armé terroriseras i sin tur och kvarhålles genom det faktum ,att vid varje desertering utsättes den deserterades familj för de grymmaste straff».

Detta är något helt annat än frågan om att göra revolution lite förr eller senare.

Vad som huvudsakligen framskapat och fortfarande låter en anarkistisk rörelse bestå är just förutseendet av vad en socialdemokratisk regering nödvändigt måste bli, ett förutseende, som funnit en så tragisk bekräftelse i Ryssland.

Om någon vecka utkommer från
BOKFÖRLAGET BRAND
en ny brochyr:

Den ryska revolutionen och det kommunistiska partiet

- **Med förord av** -

Rudolf Rocker

* * *

Brochyren är skriven av en känd rysk anarkist, och utgör ett dokument som tjänar till att belysa bolsjevismens regeringsmetoder och hjärtlösa intolerans mot andra socialistiska meningsriktningar.

Se vidare annons i BRAND!

FÖRENINGSTRYCKERIET U. P. A.,
STOCKHOLM 1921.